

PKO BANK POLSKI
SPÓŁKA AKCYJNA

**Skrócone śródroczne skonsolidowane
sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego
Spółki Akcyjnej za okres sześciu miesięcy zakończony
dnia 30 czerwca 2009 roku**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	6
INFORMACJA UZUPEŁNIAJĄCA DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	7
1. Informacje ogólne	7
2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen	11
3. Informacje dotyczące segmentów działalności	16
4. Przychody i koszty z tytułu odsetek	19
5. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	19
6. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	20
7. Wynik z pozycji wymiany	20
8. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	21
9. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	22
10. Ogólne koszty administracyjne	23
11. Podatek dochodowy	23
12. Wyplacone dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje	23
13. Należności od banków	24
14. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	24
15. Instrumenty pochodne	24
16. Instrumenty pochodne zabezpieczające	24
17. Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	26
18. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	26
19. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	27
20. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne	27
21. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe	29
22. Zobowiązania wobec klientów	30
23. Pozostałe zobowiązania	30
24. Rezerwy	30
25. Zobowiązania warunkowe	31
26. Sprawy sporne	32
27. Informacje uzupełniające do rachunku przepływów pieniężnych	33
28. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi	34
29. Transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo	35
30. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO BP SA	36
31. Zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej	37
32. Objasnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym	39
33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem związanym z instrumentami finansowymi	40
34. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	53

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio 30 czerwca 2009 roku i 30 czerwca 2008 roku

	Noty	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Działalność kontynuowana:			
Przychody z tytułu odsetek	4	4 332 615	4 177 094
Koszty z tytułu odsetek	4	(2 030 988)	(1 261 069)
Wynik z tytułu odsetek		2 301 627	2 916 025
Przychody z tytułu prowizji i opłat	5	1 525 661	1 564 820
Koszty z tytułu prowizji i opłat	5	(353 874)	(370 846)
Wynik z tytułu prowizji i opłat		1 171 787	1 193 974
Przychody z tytułu dywidend		5 035	3 860
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	6	64 006	(50 450)
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych		(3 972)	(1 779)
Wynik z pozycji wymiany	7	640 182	360 664
Pozostałe przychody operacyjne	8	311 247	209 166
Pozostałe koszty operacyjne	8	(154 986)	(109 904)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		156 261	99 262
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	9	(764 081)	(176 702)
Ogólne koszty administracyjne	10	(2 075 126)	(2 010 735)
Wynik z działalności operacyjnej		1 495 719	2 334 119
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych i współzależnych		(332)	16 822
Zysk brutto		1 495 387	2 350 941
Podatek dochodowy	11	(335 608)	(488 089)
Zysk netto (z uwzględnieniem udziałowców mniejszościowych)		1 159 779	1 862 852
Zyski i straty udziałowców mniejszościowych		9 221	14 539
Zysk netto przypadający na jednostkę dominującą		1 150 558	1 848 313

Zysk na jedną akcję

– podstawowy z zysku za okres (PLN)

1,15 1,85

– rozwodniony z zysku za okres (PLN)

1,15 1,85

Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie

1 000 000 000 1 000 000 000

Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie

1 000 000 000 1 000 000 000

Działalność zaniechana :

Grupa Kapitałowa PKO BP SA nie prowadziła w okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2009 roku oraz 30 czerwca 2008 roku działalności zaniechanej.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio 30 czerwca 2009 roku i 30 czerwca 2008 roku

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Wynik finansowy	1 159 779	1 862 852
Pozostałe dochody podlegające opodatkowaniu	195 430	(49 202)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych netto	1 403	(6 346)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży netto	12 828	(42 856)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych netto	181 199	-
Razem dochody całkowite netto	1 355 209	1 813 650
Dochody całkowite netto, razem przypadające na:	1 355 209	1 813 650
akcjonariuszy PKO BP SA	1 345 985	1 799 226
udziały mniejszości	9 224	14 424

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 30 czerwca 2009 roku i na dzień 31 grudnia 2008 roku

	Noty	30.06.2009	31.12.2008
AKTYWA			
Kasa, środki w Banku Centralnym		2 861 363	5 836 892
Należności od banków	13	4 606 698	3 363 599
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	14	1 742 988	1 496 147
Pochodne instrumenty finansowe	15	3 079 712	3 597 670
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	17	9 870 752	4 555 544
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18	107 798 572	101 107 891
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19	6 113 805	8 614 913
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności		5 865	-
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne	20	231 188	247 145
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży		16 066	-
Zapasy		667 992	622 410
Wartości niematerialne	21	1 428 826	1 352 778
Rzeczowe aktywa trwałe	21	2 889 153	2 964 659
w tym nieruchomości inwestycyjne		24 196	24 170
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		6 266	6 649
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego		231 371	239 237
Inne aktywa		707 895	630 452
SUMA AKTYWÓW		142 258 512	134 635 986
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego		455 417	2 816
Zobowiązania wobec innych banków		5 708 569	6 988 603
Pochodne instrumenty finansowe	15	2 276 246	6 150 337
Zobowiązania wobec klientów	22	114 115 689	102 939 281
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych		299 057	211 573
Zobowiązania podporządkowane		1 612 053	1 618 755
Pozostałe zobowiązania	23	2 803 150	1 667 776
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		131 677	472 228
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		23 373	20 585
Rezerwy	24	512 371	566 016
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		127 937 602	120 637 970
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy		1 000 000	1 000 000
Pozostałe kapitały		11 954 434	9 835 307
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(56 013)	(57 413)
Niepodzielony wynik finansowy		248 806	53 232
Wynik roku bieżącego		1 150 558	3 120 674
Kapitał przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		14 297 785	13 951 800
Kapitały mniejszości		23 125	46 216
KAPITAŁ WŁASNY OGÓŁEM		14 320 910	13 998 016
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		142 258 512	134 635 986
Współczynnik wypłacalności		11,21	11,29
Wartość księgowa (w tys. PLN)		14 320 910	13 998 016
Liczba akcji		1 000 000 000	1 000 000 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		14,32	14,00
Rozwodniona liczba akcji		1 000 000 000	1 000 000 000
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)		14,32	14,00

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej
Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej
za okres sześciu miesięcy zakończony 30 czerwca 2009 roku

(w tysiącach złotych)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku i dnia 30 czerwca 2008 roku

za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały						Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitały przypadające na akcjonariuszy spółki, razem	Udziały mniejszości	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Razem pozostałe kapitały						
1 stycznia 2009 roku	1 000 000	7 274 717	1 523 827	1 070 000	(33 237)	-	9 835 307	(57 413)	53 232	3 120 674	13 951 800	46 216	13 998 016
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	3 120 674	(3 120 674)	-	-	-
Dochody całkowite, razem	-	-	-	-	12 828	181 199	194 027	1 400	-	1 150 558	1 345 985	9 224	1 355 209
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	43 840	1 881 260	-	-	-	1 925 100	-	(1 925 100)	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 000 000)	-	(1 000 000)	(32 620)	(1 032 620)
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	305	305
30 czerwca 2009 roku	1 000 000	7 318 557	3 405 087	1 070 000	(20 409)	181 199	11 954 434	(56 013)	248 806	1 150 558	14 297 785	23 125	14 320 910

za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały						Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik okresu bieżącego	Kapitały przypadające na akcjonariuszy spółki, razem	Udziały mniejszości	Kapitał własny ogółem
		Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	Razem pozostałe kapitały						
1 stycznia 2008 roku	1 000 000	5 592 311	1 518 025	1 070 000	(43 066)	-	8 137 270	(47 761)	(72 192)	2 903 632	11 920 949	58 066	11 979 015
Przeniesienie wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-	-	2 903 632	(2 903 632)	-	-	-
Dochody całkowite, razem	-	-	-	-	(42 856)	-	(42 856)	(6 231)	-	1 848 313	1 799 226	14 424	1 813 650
Transfer zysku z przeznaczeniem na kapitał	-	1 634 146	5 000	-	-	-	1 639 146	-	(1 639 146)	-	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	(1 090 000)	-	(1 090 000)	(30 750)	(1 120 750)
Inne zmiany	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(20)	(20)
30 czerwca 2008 roku	1 000 000	7 226 457	1 523 025	1 070 000	(85 922)	-	9 733 560	(53 992)	102 294	1 848 313	12 630 175	41 720	12 671 895

Noty przedstawione na stronach od 7 do 54
stanowią integralną część skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za okresy 6 miesięcy zakończone odpowiednio 30 czerwca 2009 roku i 30 czerwca 2008 roku

	Nota	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto		1 150 558	1 848 313
Korekty razem:		(4 825 155)	1 011 416
Zyski i straty udziałowców mniejszościowych		9 221	14 539
Amortyzacja		229 071	208 730
Strata z działalności inwestycyjnej		(2 048)	(2 461)
Odsetki i dywidendy		(223 992)	(146 925)
Zmiana stanu należności od banków		265 876	611 197
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej		(5 562 049)	3 374 822
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (aktywo)		517 958	(624 264)
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(7 229 888)	(9 460 599)
Zmiana stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zmiana stanu należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		8 249	182 116
Zmiana stanu pozostałych aktywów		(139 091)	(226 266)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		(688 319)	(104 504)
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych (zobowiązanie)		(3 874 091)	634 308
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		10 966 375	6 004 528
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		87 484	(36 510)
Zmiana stanu rezerw i odpisów		445 016	203 559
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		222 611	448 734
Zapłacony podatek dochodowy		(706 450)	(236 032)
Bieżące obciążenie podatkowe		365 899	481 969
Inne korekty		483 013	(315 525)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(3 674 597)	2 859 729
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		7 799 228	3 342 484
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		7 790 026	3 324 042
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		6 916	14 598
Inne wpływy inwestycyjne		2 286	3 844
Wydatki z działalności inwestycyjnej		(5 515 695)	(3 533 618)
Nabycie jednostki zależnej, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych		(477 521)	(6 340)
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		(4 814 096)	(3 174 363)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(224 078)	(352 915)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		2 283 533	(191 134)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wykup wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych		(62 895)	-
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		(32 620)	-
Zaciągnięcie zobowiązań długoterminowych		434 627	557 458
Splata zobowiązań długoterminowych		(412 538)	(482 096)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(73 426)	75 362
Przepływy pieniężne netto		(1 464 490)	2 743 957
Środki pieniężne na początek okresu		8 270 243	9 232 316
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	27	6 805 753	11 976 273
w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		5 464	6 495

INFORMACJA UZUPEŁNIAJĄCA DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA („Grupa PKO BP SA”, „Grupa Kapitałowa PKO BP SA”, „Grupa Kapitałowa”) obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku (w zakresie skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych) oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2008 roku (w zakresie skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej). Wszystkie dane finansowe prezentowane są w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej.

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna („PKO BP SA”, „jednostka dominująca”, „Bank”).

Jednostka dominująca została utworzona w 1919 roku jako Poczta Kasa Oszczędnościowa. Od 1950 roku jednostka dominująca rozpoczęła działalność jako Powszechna Kasa Oszczędności bank państwowy. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 roku (Dz. U. Nr 5, poz. 55 ze zm.) przekształcono Powszechną Kasę Oszczędności bank państwowy w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, przy ul. Puławskiej 15, 02-515 Warszawa, w Polsce.

W dniu 12 kwietnia 2000 roku nastąpiło zarejestrowanie Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej. Spółka została wpisana do Rejestru Handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, Sąd Gospodarczy XVI Wydział Rejestrowy. Obecnie właściwym Sądem Rejestrowym jest Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Bank został zarejestrowany pod numerem KRS 0000026438 oraz nadano mu numer statystyczny REGON 016298263. Kapitał zakładowy (wpłacony) wynosi 1 000 000 tysięcy złotych.

Akcjonariat Banku jest następujący:

Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Ilość głosów %	Wartość nominalna 1 akcji	Udział w kapitale podstawowym %
<i>Na dzień 30 czerwca 2009 roku</i>				
Skarb Państwa	512 433 619	51,24	1 zł	51,24
Pozostali	487 566 381	48,76	1 zł	48,76
Razem	1 000 000 000	100,00	---	100,00
<i>Na dzień 31 grudnia 2008 roku</i>				
Skarb Państwa	512 435 409	51,24	1 zł	51,24
Pozostali	487 564 591	48,76	1 zł	48,76
Razem	1 000 000 000	100,00	---	100,00

Bank jest notowany na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Działalność Banku

PKO BP SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym obsługującym osoby fizyczne, prawne oraz inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. PKO BP SA może posiadać wartości dewizowe i dokonywać obrotu tymi wartościami, jak również wykonywać operacje walutowe

i dewizowe oraz otwierać i posiadać rachunki bankowe w bankach za granicą, a także lokować środki dewizowe na tych rachunkach.

Ponadto, poprzez podmioty zależne Grupa Kapitałowa prowadzi również działalność leasingową, deweloperską oraz świadczy inne usługi finansowe. Zakres działalności poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej został przedstawiony w niniejszej notce w tabeli „Skład Grupy Kapitałowej PKO BP SA”.

Grupa Kapitałowa prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poprzez spółki zależne KREDOBANK SA i UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o. na terenie Ukrainy.

Skład Grupy Kapitałowej PKO BP SA

W skład Grupy Kapitałowej PKO BP SA wchodzi następujące podmioty:

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2009	31.12.2008
Grupa Kapitałowa PKO BP SA					
Podmiot dominujący					
1 Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna					
Podmioty zależne bezpośrednio					
2	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	Warszawa	Działalność usługowa, w tym wspomagające usługi finansowe	100	100
3	Bankowy Fundusz Leasingowy SA	Łódź	Działalność leasingowa	100	100
4	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych "eService" SA	Warszawa	Usługi w zakresie obsługi i rozliczeń transakcji kartowych	100	100
5	Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie i eksploatacja Centrum Finansowego Puławska	100	100
6	Inteligo Financial Services SA	Warszawa	Usługi w zakresie technicznej obsługi bankowości internetowej	100	100
7	PKO Finance AB	Sztokholm Szwecja	Usługi finansowe	100	100
8	PKO Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	100	100
9	Powszechne Towarzystwo Emerytalne BANKOWY SA	Warszawa	Zarządzanie funduszem emerytalnym	100	100
10	KREDOBANK SA	Lwów, Ukraina	Usługi finansowe	99,4948	98,5619
11	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	Warszawa	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	75	75
12	Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9885	-
Podmioty zależne pośrednio					
Podmioty zależne od PKO Inwestycje Sp. z o.o.					
13	PKO Inwestycje – Międzyzdroje Sp. z o.o.	Międzyzdroje	Działalność deweloperska	100	100
14	POMERANKA Sp. z o.o. ¹	Warszawa	Działalność deweloperska	99,9975	100
15	Wilanów Investments Sp. z o.o. ¹	Warszawa	Działalność deweloperska	99,975	100
16	WISŁOK Inwestycje Sp. z o. o.	Rzeszów	Działalność deweloperska	80	80
17	Baltic Dom 2 Sp. z o. o.	Warszawa	Działalność deweloperska	56	56
18	UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.	Kijów, Ukraina	Działalność deweloperska	55	55
19	Fort Mokotów Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	51	51
Podmioty zależne od Bankowego Funduszu Leasingowego SA					
20	Bankowy Leasing Sp. z o.o. ¹	Łódź	Działalność leasingowa	99,9969	100
21	BFL Nieruchomości Sp. z o.o. ¹	Łódź	Działalność leasingowa	99,9545	100
Podmiot zależny od Inteligo Financial Services SA					
22	Finanse - Agent Transferowy Sp. z o.o. ²	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	80,3287	80,33
Podmiot zależny od Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA					
23	Bankowy Faktoring SA ¹	Warszawa	Działalność faktoringowa	99,9667	

1) PKO BP SA posiada bezpośrednio 1 udział / 1 akcję w przedmiotowej Spółce.

2) Pozostałe udziały spółki Finanse – Agent Transferowy Sp. z o.o. posiada Powszechne Towarzystwo Emerytalne BANKOWY SA (19,6702%) oraz PKO BP SA (0,0011%).

Jednostki współzależne i stowarzyszone ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym: Podmioty współzależne

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2009	31.12.2008
Podmioty współzależne bezpośrednio					
1	CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	49,43	49,43
2	Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	Poznań	Budowa i eksploatacja hotelu	41,44	41,44
Podmioty współzależne pośrednio					
Podmioty zależne od CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o. (współzależne pośrednio od PKO BP SA)					
3	Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100	100
4	Kamienica Morska Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100	100
5	Sopot Zdrój Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100	100
6	Promenada Sopocka Sp. z o.o.	Sopot	Działalność deweloperska	100	100

Podmioty stowarzyszone

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział w kapitale (%)	
				30.06.2009	31.12.2008
Podmioty stowarzyszone bezpośrednio					
1	Bank Pocztowy SA	Bydgoszcz	Usługi finansowe	25,0001	25,0001
2	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Krynica Górská	Budowa i eksploatacja kolejki gondolowej	37,53	37,53
3	Ekogips SA – w upadłości	Warszawa	Produkcja elementów budowlanych	60,26	60,26
4	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	Poznań	Poręczenia prawa cywilnego i wekslowego	33,33	33,33
5	Agencja Inwestycyjna CORP SA	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami biurowymi	22,31	22,31

Informacje na temat zmian udziału w kapitale podmiotów zależnych zostało zamieszczone w Nocie 31 „Zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.”

Sezonowość lub cykliczność działalności w okresie śródrocznym

W działalności Grupy Kapitałowej nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku

Skład Zarządu Banku na dzień 30 czerwca 2009 roku:

• Jerzy Pruski	Prezes Zarządu
• Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu
• Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu
• Tomasz Mironczuk	Wiceprezes Zarządu
• Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu
• Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu
• Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu

W trakcie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2009 roku skład Zarządu Banku nie uległ zmianie.

Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 30 czerwca 2009 roku:

• Marzena Piszczek	Przewodnicząca Rady Nadzorczej
• Błażej Lepczyński	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
• Cezary Banasiński	Członek Rady Nadzorczej
• Jan Bossak	Członek Rady Nadzorczej
• Jacek Gdański	Członek Rady Nadzorczej
• Jerzy Stachowicz	Członek Rady Nadzorczej
• Ryszard Wierzb	Członek Rady Nadzorczej

W trakcie 6 miesięcy zakończonych dnia 30 czerwca 2009 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Rady Nadzorczej Banku:

- w dniu 20 kwietnia 2009 roku Eligiusz Jerzy Krześniak (Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej PKO BP SA) złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej PKO BP SA z dniem 19 kwietnia 2009 roku;
- w dniu 20 kwietnia Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKO BP SA podjęło uchwałę odwołującą ze składu Rady Nadzorczej Banku następujące osoby:
 - Jerzego Osiatyńskiego
 - Urszulę Pałaszek
 - Romana Sobieckiego.

Zgodnie z podjętą uchwałą wyżej wymienione osoby zostały odwołane z dniem 20 kwietnia 2009 roku;

- w dniu 20 kwietnia Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKO BP SA powołało w skład Rady Nadzorczej Banku następujące osoby:
 - Cezarego Banasińskiego
 - Jacka Gdańskiego
 - Błażeja Lepczyńskiego
 - Jerzego Stachowicza.

Zgodnie z podjętą uchwałą wyżej wymienione osoby zostały powołane z dniem 20 kwietnia 2009 roku do końca obecnej kadencji.

Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe, podlegające przeglądowi przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku w dniu 25 sierpnia 2009 roku, zostało zaakceptowane do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 21 sierpnia 2009 roku.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej publikowane jest łącznie ze skróconym sprawozdaniem finansowym PKO BP SA za okres 6 miesięcy kończący się dnia 30 czerwca 2009 roku.

2. Opis ważniejszych zasad rachunkowości oraz szacunków i ocen

2.1. Opis ważniejszych zasad rachunkowości

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości Nr 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” zatwierdzonego przez Unię Europejską.

Zasady rachunkowości oraz metody obliczeniowe zastosowane do sporządzenia niniejszego skróconego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok zakończony 31 grudnia 2008 roku z wyjątkiem kwestii opisanych poniżej:

- 1) zmiany wynikające ze znowelizowanego MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” dotyczące głównie wprowadzenia sprawozdania z całkowitych dochodów oraz zmiany nazewnictwa bilansu. Grupa Kapitałowa dokonała wcześniejszej implementacji zmian do standardu, które formalnie mają zastosowanie dla rocznych sprawozdań finansowych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2009 roku. W niniejszym sprawozdaniu dokonano dostosowania danych porównawczych do porównywalności,
- 2) wcześniejsze zastosowanie MSSF 8 „Segmenty operacyjne” obowiązującego formalnie od rocznych sprawozdań finansowych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2009 roku. MSSF 8 zastąpił MSR 14 „Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności”. MSSF 8 wymaga podejścia zarządczego do sprawozdawczości o wynikach finansowych segmentów działalności oraz wprowadza sposoby wyodrębniania segmentów oparte na informacjach regularnie przeglądanych przez Zarząd,
- 3) począwszy od II kwartału 2009 roku Grupa Kapitałowa stosuje rachunkowość zabezpieczeń w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych portfela kredytowego i depozytowego. Szczegółowy opis zastosowanych zasad rachunkowości zamieszczono w punkcie 2.1.1.

2.1.1. Rachunkowość zabezpieczeń

W II kwartale 2009 roku Grupa Kapitałowa rozpoczęła stosowanie rachunkowości zabezpieczeń w zakresie:

1. zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS,
2. zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS.

Grupa Kapitałowa obejmowała rachunkowością zabezpieczeń transakcje CIRS sukcesywnie począwszy od 1 kwietnia br. w dacie resetu instrumentów basis swap, tj. w dacie ponownego ustalenia nominalu nogi PLN po bieżącym kursie, a stanowiących jednocześnie datę początku nowego okresu odsetkowego CIRS (w tym dniu następuje również płatność odsetek oraz różnic kursowych z tytułu rewaluacji nominalu).

Ujawnienia dotyczące rodzaju stosowanych powiązań zabezpieczających oraz danych finansowych zostały zaprezentowane w Nocie 16 „Instrumenty pochodne zabezpieczające”.

2.1.1.1. Kryteria rachunkowości zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń stosowana jest przez Grupę Kapitałową, gdy spełnione są wszystkie poniższe warunki, określone w MSR 39:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu

zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,

- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

2.1.1.2. Zaprzestania stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń

Grupa Kapitałowa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w rachunku zysków i strat. Realizacja planowanej transakcji, która przestaje być wysoce prawdopodobna, może być ciągle oczekiwana,
- Grupa Kapitałowa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

2.1.1.3. Zabezpieczenie wartości godziwej

Grupa Kapitałowa na dzień 30 czerwca 2009 roku nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

2.1.1.4. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takim jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na rachunek zysków i strat.

Zmiany wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego wyznaczonego jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym w części

stanowiącej efektywną część zabezpieczenia. Część nieefektywną zabezpieczenia ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej”.

Kwoty odniesione bezpośrednio na kapitał własny przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym samym okresie lub okresach, w których zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na rachunek zysków i strat.

Testy efektywności obejmują wycenę transakcji zabezpieczających, po pomniejszeniu o wartość odsetek naliczonych oraz różnice kursowe od nominału transakcji zabezpieczających. Wykazywane są one w rachunku zysków i strat, odpowiednio w pozycjach „Wynik z tytułu odsetek” oraz „Wynik z pozycji wymiany”.

2.1.2. Standardy i interpretacje wydane w 2009 roku po dacie opublikowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za 2008 rok

W 2009 roku, po dacie opublikowania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, tj. po dniu 9 kwietnia 2009 roku, Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej wydały 10 poprawek do standardów oraz 2 do interpretacji. Mają one zastosowanie do sprawozdań finansowych za rok obrotowy rozpoczynający się po 1 lipca 2009 roku i 1 stycznia 2010 roku. Żaden z ww. standardów i interpretacji nie został zastosowany przez Grupę do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

2.2. Ważniejsze szacunki i oceny

Grupa Kapitałowa podczas sporządzania sprawozdania finansowego dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe, jak i na ujętą w nim informację uzupełniającą.

Szacunki i założenia, które Grupa Kapitałowa przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia, co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości bilansowych aktywów oraz zobowiązań, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Grupa Kapitałowa uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na dzień bilansowy. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Dokonywane przez Grupę Kapitałową szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty szacunków są rozpoznawane w tym okresie, w którym dokonano zmiany szacunków, jeżeli korekty dotyczą tylko tego danego okresu. Natomiast, jeżeli korekty wpływają zarówno na okres, w którym dokonano zmiany, jak i na przyszłe okresy, są one rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany oraz w okresach przyszłych.

Poniżej przedstawiono najistotniejsze obszary, dla których Grupa Kapitałowa dokonuje oszacowań:

2.2.1. Utrata wartości kredytów i pożyczek

Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz to zdarzenie ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Grupa Kapitałowa planuje przyszłe przepływy pieniężne na podstawie szacunków opartych na historycznych parametrach.

W 2009 roku Grupa Kapitałowa zaczęła rozpoznawać zdarzenie restrukturyzacji oraz opóźnienia w spłacie 3-6 m-cy dla kredytów konsumpcyjnych jako przesłankę indywidualnej utraty wartości co skutkowało zwiększeniem wartości kredytów z rozpoznaną przesłanką utraty wartości. Powyższa zmiana nie wpłynęła na wzrost odpisów z tytułu utraty wartości, ma natomiast wpływ na wysokość

należności z rozpoznaną utratą wartości. Z powodu tej reklasyfikacji, saldo należności z rozpoznaną utratą wartości na dzień 30 czerwca 2009 roku jest wyższe o 1 265 137 tysięcy złotych.

Przyjęta metodologia szacowania odpisów z tytułu utraty wartości będzie rozwijana wraz ze zwiększającymi się możliwościami pozyskiwania informacji wskazujących na utratę wartości z istniejących oraz wdrażanych aplikacji i systemów informatycznych. W konsekwencji, pozyskiwanie nowych danych może mieć wpływ na poziom odpisów z tytułu utraty wartości w przyszłości. Metodologia i założenia wykorzystywane przy szacowaniu poddawane są regularnym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości uległa zmianie o +/- 10% to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zwiększeniu o 409 milionów złotych lub zmniejszeniu o 120 milionów złotych. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku których utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń, czyli ekspozycji objętych metodą zindywidualizowaną.

2.2.2. Utrata wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych

Na każdy dzień bilansowy Grupa Kapitałowa ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji dokonanych w jednostkach stowarzyszonych i współzależnych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Grupa Kapitałowa dokonuje oszacowania wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa, a w przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość użytkową Grupa Kapitałowa ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Powyższa prognoza wartości użytkowej wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa Kapitałowa może uzyskać z tytułu dywidend lub wpływów pieniężnych z tytułu ewentualnej sprzedaży inwestycji pomniejszonej o koszty sprzedaży. Przyjęcie innych założeń dotyczących prognozowanych przepływów pieniężnych mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych inwestycji.

2.2.3. Wycena instrumentów pochodnych oraz nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży

Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nienotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych możliwych do otrzymania z danego instrumentu finansowego. Opcje wyceniane są przy użyciu modeli wyceny opcji. Zmienne oraz założenia używane do wyceny obejmują, w miarę dostępności, dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków. Przy wycenie nienotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży przyjmowane są również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę wyżej wymienionych instrumentów finansowych.

Stosowane przez Grupę Kapitałową techniki wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych opierają się na krzywej dochodowości konstruowanej na podstawie dostępnych danych rynkowych (stawki depozytów na rynku międzybankowym, kwotowania transakcji IRS). Grupa Kapitałowa przeprowadziła symulację w celu ustalenia możliwego wpływu zmiany krzywej dochodowości na wycenę transakcji. Przesunięcie krzywej o 50 p.p. w górę skutkowałoby wzrostem wyceny nieopcyjnych instrumentów pochodnych o 8 499 tysięcy złotych. Analogiczne przesunięcie w odwrotnym kierunku obniżyłoby wycenę o 9 616 tysięcy złotych.

W II kwartale 2009 roku zawarte transakcje CIRS wskazywały na zmianę cen rynkowych tych instrumentów wynikającą z braku płynności rynku. W konsekwencji, w miejsce dotychczas stosowanej krzywej, opierającej się o referencyjne stopy procentowe, Bank wprowadził krzywą basis swap uwzględniającą dwie zmienne: referencyjną stopę procentową oraz bieżący poziom marży obowiązującej dla danej pary walut w określonym przedziale czasowym. Konstrukcja nowej krzywej została przetestowana pod względem prawidłowości przez Bank. Odzwierciedla ona istotne zmiany w wycenie portfela CIRS, jakie miały miejsce w II kwartale 2009 roku.

Zmiana krzywej stosowanej do wyceny umożliwia odzwierciedlenie istotnych w II kwartale 2009 roku czynników rynkowych w wycenie portfela transakcji CIRS.

Powyższa zmiana jako zmiana szacunków stosowana jest prospektywnie od momentu jej wprowadzenia. W wyniku zmiany, zysk netto za I półrocze 2009 roku uległ zwiększeniu o 146 862 tysiące złotych. Jednocześnie, ze względu na fakt, iż część instrumentów do których zastosowano zmienione parametry wyceny znajdowała się w powiązaniach zabezpieczających przepływy pieniężne, powyższa zmiana miała również wpływ na wycenę odnoszoną w kapitał z aktualizacji wyceny, zwiększając go o 180 558 tysięcy złotych na dzień 30 czerwca 2009 roku.

Dłużne nieskarbowe instrumenty finansowe, niebędące przedmiotem obrotu na rynkach regulowanych, zakwalifikowane do kategorii instrumentów dostępnych do sprzedaży, wycenia się według wartości godziwej, ustalonej poprzez zastosowanie technik wyceny. Przyjęte do wyceny parametry są okresowo weryfikowane z danymi, wynikającymi z transakcji kupna i sprzedaży tych instrumentów, zawieranych przez Grupę Kapitałową z podmiotami niepowiązanymi.

Gdyby doszło do istotnego i długotrwałego wzrostu marż dla dłużnych instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, to szacowana kwota przeszacowania wartości godziwej portfela tych papierów wynosiłaby 21,9 milionów złotych dla wzrostu o 50% niższego od przyjętego oraz 65,7 milionów złotych dla wzrostu o 50% wyższego od przyjętego.

2.2.4. Kalkulacja rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe oraz nagrody jubileuszowe

W kalkulacji rezerwy uwzględniono wszystkie nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne i rentowe, które mogą być w przyszłości wypłacone. Grupa dokonała aktualizacji szacunków na dzień 30 czerwca 2009 roku wykorzystując kalkulacje przeprowadzone przez zewnętrznego, niezależnego aktuariusza. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Istotnym elementem wpływającym na wysokość rezerwy jest przyjęta stopa dyskonta finansowego. Zwiększenie/zmniejszenie stopy dyskonta finansowego o 0,5 p.p. wpłynie na zmniejszenie/zwiększenie wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe oraz nagrody jubileuszowe o około 15 milionów złotych.

2.2.5. Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych

Przy szacowaniu długości okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych uwzględniane są następujące czynniki:

- 1) oczekiwane zużycie fizyczne szacowane w oparciu o dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywność wykorzystania, itp.,
- 2) utrata przydatności z przyczyn technologicznych lub rynkowych,
- 3) prawne i inne ograniczenia dotyczące wykorzystania składnika aktywów,
- 4) oczekiwane wykorzystanie składnika aktywów oceniane na podstawie oczekiwanej zdolności produkcyjnej lub wielkości produkcji,
- 5) inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych. W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest krótszy niż okres wynikający z tytułów umownych, przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

W bieżącym półroczu dokonano zmiany szacunku okresu użytkowania oprogramowania O-ZSI, wydłużając go z 10 do 15 lat. Szacunkowy wpływ powyższej zmiany na wynik finansowy w okresie 6 miesięcy 2009 roku wynosi 7 776 tysięcy złotych.

3. Informacje dotyczące segmentów działalności

Podstawowy wzór segmentacji Grupy Kapitałowej PKO BP SA oparty jest na kryterium grupy klientów – odbiorców produktów i usług oferowanych przez jednostkę dominującą oraz poszczególne spółki Grupy Kapitałowej PKO BP SA. Każdy segment operacyjny to działalność obejmująca dostarczanie produktów oraz usług, które charakteryzuje podobne ryzyko i dochody - inne niż w pozostałych wyszczególnionych segmentach operacyjnych. Przedstawiony poniżej raport segmentacyjny jest ujmowany w wewnętrznym systemie sprawozdawczym, tj. informacjach przekazywanych Zarządowi PKO BP SA, służących do oceny osiąganych wyników oraz alokacji zasobów.

Przedstawiony poniżej raport segmentacyjny odzwierciedla wewnętrzną strukturę organizacyjną Grupy Kapitałowej PKO BP SA. Obecnie Grupa Kapitałowa PKO BP SA obejmuje trzy podstawowe segmenty: detaliczny, korporacyjny i inwestycyjny:

1. Segment detaliczny obejmuje transakcje jednostki dominującej dokonywane z klientami indywidualnymi, klientami małych i średnich przedsiębiorstw oraz transakcje z klientami rynku mieszkaniowego, a także działalność następujących spółek zależnych: Kredobank SA, Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego BANKOWY SA, PKO Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych SA, Grupy Inteligo Financial Services SA, Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA oraz Grupy PKO Inwestycje Sp. z o.o.

Segment ten obejmuje m. in. następujące produkty i usługi: rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowe, lokaty terminowe, usługi *private banking*, produkty inwestycyjne, karty kredytowe i debetowe, kredyty konsumpcyjne i hipoteczne, a także kredyty gospodarcze dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów rynku mieszkaniowego.

2. Segment korporacyjny obejmuje transakcje jednostki dominującej dokonywane z dużymi klientami korporacyjnymi oraz działalność Grupy Bankowego Funduszu Leasingowego SA.

Segment ten obejmuje m. in. następujące produkty i usługi: prowadzenie rachunków bieżących, oszczędnościowych i lokat terminowych, przechowywanie papierów wartościowych, produkty walutowe i pochodne, transakcje *sell buy back* i *buy sell back* z klientami, kredyty gospodarcze oraz leasing. W ramach tego segmentu PKO BP SA zawiera również samodzielnie lub w konsorcjum z innymi bankami umowy finansowania dużych projektów w formie kredytów.

3. Segment inwestycyjny obejmuje działalność inwestycyjną, działalność maklerską, transakcje międzybankowe, instrumentami pochodnymi, dłużnymi papierami wartościowymi, działalność Grupy BTK SA oraz PKO Finance AB.

Grupa Kapitałowa PKO BP SA zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu wewnętrznych stawek rozliczeniowych. Transakcje pomiędzy segmentami odbywają się na normalnych, komercyjnych warunkach.

Zasady rachunkowości stosowane w raporcie segmentacyjnym są zgodne z zasadami rachunkowości opisanymi w rozdziale 2 niniejszego sprawozdania.

Prezentowane aktywa i zobowiązania segmentu są aktywami i zobowiązaniami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej. Wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów dla poszczególnych segmentów oparte są o wewnętrzne informacje zarządcze. Poszczególnym segmentom przypisano aktywa i zobowiązania oraz związane z tymi aktywami i zobowiązaniami przychody i koszty.

W poniższych tabelach przedstawione zostały dane dotyczące przychodów i wyników poszczególnych segmentów branżowych Grupy Kapitałowej PKO BP SA za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku oraz 30 czerwca 2008 roku, a także wybranych aktywów i zobowiązań na dzień 30 czerwca 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Jako uzupełniający, Grupa PKO BP SA stosuje podział geograficzny segmentów. Działalność Grupy Kapitałowej PKO BP SA prowadzona jest na Ukrainie poprzez Kredobank SA oraz Spółkę Ukropolinwestycje Sp. z o.o.

Działalność kontynuowana				
Okres od 01.01.2009 do 30.06.2009	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Segment inwestycyjny	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO BP SA
Wynik odsetkowy	2 542 176	246 369	(486 918)	2 301 627
Wynik prowizyjny	1 022 958	104 161	44 668	1 171 787
Wynik pozostały	517 354	118 392	225 766	861 512
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utruty wartości przypisane do segmentów	(622 048)	(131 246)	(11 359)	(764 653)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utruty wartości nieprzypisane do segmentów	-	-	-	572
Koszty działania, w tym:	(1 914 204)	(115 579)	(45 343)	(2 075 126)
amortyzacja	(210 034)	(15 940)	(3 097)	(229 071)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	-	(332)
Wynik segmentu (brutto)	1 546 236	222 097	(273 186)	1 495 387
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	(335 608)
Zyski (straty) udziałowców mniejszościowych	-	-	-	9 221
Zysk (strata) netto	1 546 236	222 097	(273 186)	1 150 558
Działalność kontynuowana				
Na dzień 30.06.2009	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Segment inwestycyjny	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO BP SA
Aktywa	88 962 968	32 458 616	20 836 928	142 258 512
Zobowiązania	98 018 440	22 349 927	7 569 235	127 937 602
Działalność kontynuowana				
Okres od 01.01.2008 do 30.06.2008	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Segment inwestycyjny	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO BP SA
Wynik odsetkowy	2 587 179	223 589	105 257	2 916 025
Wynik prowizyjny	1 064 014	84 064	45 896	1 193 974
Wynik pozostały	313 588	76 503	21 466	411 557
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utruty wartości przypisane do segmentów	(136 891)	(100 579)	61 568	(175 902)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utruty wartości nieprzypisane do segmentów	-	-	-	(800)
Koszty działania, w tym:	(1 828 390)	(132 497)	(49 848)	(2 010 735)
amortyzacja	(187 847)	(16 909)	(3 974)	(208 730)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	-	16 822
Wynik segmentu (brutto)	1 999 500	151 080	184 339	2 350 941
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	-	(488 089)
Zyski (straty) udziałowców mniejszościowych	-	-	-	14 539
Zysk (strata) netto	1 999 500	151 080	184 339	1 848 313
Działalność kontynuowana				
Na dzień 31.12.2008	Segment detaliczny	Segment korporacyjny	Segment inwestycyjny	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO BP SA
Aktywa	87 212 981	32 366 023	15 056 982	134 635 986
Zobowiązania	89 980 263	21 918 299	8 739 408	120 637 970

Działalność kontynuowana			
Okres od 01.01.2009 do 30.06.2009	Polska	Ukraina	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO BP SA
Wynik odsetkowy	2 214 584	87 043	2 301 627
Wynik prowizyjny	1 147 050	24 737	1 171 787
Wynik pozostały	856 504	5 008	861 512
Koszty działania	(2 006 095)	(69 031)	(2 075 126)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	(584 447)	(179 634)	(764 081)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	(332)
Wynik segmentu (brutto)	1 627 596	(131 877)	1 495 387
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	(335 608)
Zyski (straty) udziałowców mniejszościowych	-	-	9 221
Zysk (strata) netto	1 627 596	(131 877)	1 150 558
Aktywa segmentu - stan na 30.06.2009	139 949 787	2 308 725	142 258 512
Zobowiązania segmentu - stan na 30.06.2009	126 456 376	1 481 226	127 937 602

Działalność kontynuowana			
Okres od 01.01.2008 do 30.06.2008	Polska	Ukraina	Działalność ogółem Grupy Kapitałowej PKO BP SA
Wynik odsetkowy	2 857 232	58 793	2 916 025
Wynik prowizyjny	1 171 883	22 091	1 193 974
Wynik pozostały	419 106	(7 549)	411 557
Koszty działania	(1 952 803)	(57 932)	(2 010 735)
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	(174 337)	(2 365)	(176 702)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych i współzależnych	-	-	16 822
Wynik segmentu (brutto)	2 321 081	13 038	2 350 941
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	-	-	(488 089)
Zyski (straty) udziałowców mniejszościowych	-	-	14 539
Zysk (strata) netto	2 321 081	13 038	1 848 313
Aktywa segmentu - stan na 31.12.2008	132 777 717	1 858 269	134 635 986
Zobowiązania segmentu - stan na 31.12.2008	119 220 032	1 417 938	120 637 970

4. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Przychody z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	3 731 976	3 541 164
Przychody z tytułu papierów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	191 736	236 730
Przychody z tytułu lokat w innych bankach	94 326	207 813
Przychody z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych	185 462	157 602
Przychody z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających	78 370	-
Przychody z tytułu papierów przeznaczonych do obrotu	39 720	31 832
Inne	11 025	1 953
Razem	4 332 615	4 177 094

W pozycji „Przychody z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających” Grupa Kapitałowa prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Szczegółowy opis stosowanych przez Grupę Kapitałową relacji zabezpieczających został zamieszczony w Nocie 16 „Instrumenty pochodne zabezpieczające”.

Koszty z tytułu odsetek

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Koszty z tytułu zobowiązań wobec klientów	(1 881 616)	(1 120 443)
Koszty z tytułu własnej emisji papierów dłużnych	(66 870)	(59 822)
Koszty z tytułu depozytów innych banków	(32 273)	(32 080)
Inne	(50 229)	(48 724)
Razem	(2 030 988)	(1 261 069)

5. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Przychody od aktywów finansowych, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym:	163 362	149 975
Z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	163 362	149 975
Pozostałe prowizje	1 361 520	1 414 383
Z tytułu kart płatniczych	445 562	403 227
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	424 298	402 365
Z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych oraz OFE (w tym opłaty za zarządzanie)	168 848	261 683
Z tytułu ubezpieczenia kredytów	92 971	109 129
Z tytułu operacji kasowych	89 798	96 951
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	24 270	22 920
Z tytułu masowych operacji zagranicznych	20 054	20 364
Z tytułu sprzedaży i dystrybucji znaków wartościowych	9 651	12 196
Inne*	86 068	85 548
Z tytułu usług powierniczych	779	462
Razem	1 525 661	1 564 820

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in. prowizje za sprzedaż obligacji, administrowanie zadłużenia kredytobiorców wobec budżetu państwa, wykonywanie czynności zastępczych.

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Z tytułu kart płatniczych	(161 216)	(146 455)
Z tytułu usług akwizycyjnych	(76 753)	(65 350)
Z tytułu ubezpieczeń kredytów	(34 983)	(47 707)
Z tytułu kosztów poniesionych za zarządzanie aktywami	(21 228)	(54 378)
Z tytułu prowizji za usługi operacyjne innych banków	(3 314)	(3 578)
Z tytułu prowizji zapłaconych PPUP	(2 342)	(2 628)
Inne*	(54 038)	(50 750)
Razem	(353 874)	(370 846)

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: koszty opłat poniesionych przez DM na rzecz GPW i KDPW, koszty usług rozliczeniowo-rozrachunkowych.

6. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Instrumenty pochodne	39 780	9 717
Instrumenty dłużne	21 892	(56 623)
Instrumenty kapitałowe	1 191	(3 585)
Inne	1 143	41
Razem	64 006	(50 450)

W wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej w pozycji „Instrumenty pochodne” rozpoznano efekt nieefektywności z tytułu zabezpieczenia zmienności przepływów pieniężnych w wysokości 1 534 tysięcy złotych.

01.01-30.06.2009	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	9 075 836	(9 021 149)	54 687
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	76 262	(66 943)	9 319
Razem	9 152 098	(9 088 092)	64 006

01.01-30.06.2008	Zyski	Straty	Wynik
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	17 166	(58 304)	(41 138)
Instrumenty finansowe wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 163 463	(6 172 775)	(9 312)
Razem	6 180 629	(6 231 079)	(50 450)

7. Wynik z pozycji wymiany

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Różnice kursowe wynikające z instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 620 665	105 929
Różnice kursowe z operacji wymiany	(1 980 483)	254 735
Razem	640 182	360 664

Na wzrost wyniku z pozycji wymiany wpłynął przede wszystkim efekt rozszerzenia się spreadów pomiędzy oprocentowaniem w PLN i walutach obcych, spowodowany znaczącą zmiennością kursów walut w I półroczu 2009 roku.

8. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Pozostałe przychody operacyjne		
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów*	187 984	107 986
Odzyskane należności przedawnione, umorzone, nieściągalne	14 815	7 443
Przychody uboczne	10 988	12 083
Sprzedaż, likwidacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	27 380	8 196
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	10 615	5 816
Przychody ze sprzedaży udziałów w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych	245	3 746
Inne**	59 220	63 896
Razem	311 247	209 166

* Pozycja „Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów” obejmuje głównie: przychody związane z działalnością deweloperską, przychody ze sprzedaży elektronicznych doładowań telefonów komórkowych, kart i innych usług informatycznych.

**Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: przychody z tytułu sprzedaży ośrodka szkoleniowo-wypoczynkowego, przychody z tytułu rozliczenia faktur sprzedaży, przychody związane z korektą wyniku roku ubiegłego.

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Pozostałe koszty operacyjne		
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów*	(89 216)	(47 027)
Sprzedaż, likwidacja środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(27 217)	(9 292)
Koszty uboczne	(2 799)	(2 616)
Koszty przekazanych darowizn	(2 273)	(2 427)
Koszty budowy środków trwałych oraz nakłady na wartości niematerialne bez efektu gospodarczego	(50)	(364)
Inne**	(33 431)	(48 178)
Razem	(154 986)	(109 904)

* Pozycja „Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” obejmuje głównie: koszty związane z działalnością deweloperską.

**Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: koszty zastępstwa procesowego wypłacone przez Bank, koszty związane z korektą wyniku roku ubiegłego.

9. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku	Zwiększenia				Zmniejszenia				Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	Utworzenie odpisów aktualizujących netto – wpływ na rachunek zysków i strat
	Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	Utworzenie odpisów aktualizujących w okresie	Różnice kursowe	Inne	Zmniejszenie odpisów aktualizujących z tytułu spisania aktywów z bilansu, nie wpływające na rachunek zysków i strat	Rozwiązanie odpisów aktualizujących w okresie	Różnice kursowe	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	25 691	10 534	436	-	7 025	5 076	-	-	24 560	(5 458)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2 945 987	2 062 642	21 569	2 004	230 232	1 314 712	-	-	3 487 258	(747 930)
Rzeczowe aktywa trwałe	2 035	18	-	-	39	799	-	-	1 215	781
Wartości niematerialne	91 733	-	-	7 610	-	-	-	-	99 343	-
Inwestycje w jednostki wyceniane metodą praw własności	4 360	-	-	-	-	-	-	-	4 360	-
Pozostałe	219 549	258 771	998	100 162	9 314	247 297	-	12 783	310 086	(11 474)
Razem	3 289 355	2 331 965	23 003	109 776	246 610	1 567 884	-	12 783	3 926 822	(764 081)

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku	Zwiększenia				Zmniejszenia				Wartość odpisów aktualizujących na koniec okresu	Utworzenie odpisów aktualizujących netto – wpływ na rachunek zysków i strat
	Wartość odpisów aktualizujących na początek okresu	Utworzenie odpisów aktualizujących w okresie	Różnice kursowe	Inne	Zmniejszenie odpisów aktualizujących z tytułu spisania aktywów z bilansu, nie wpływające na rachunek zysków i strat	Rozwiązanie odpisów aktualizujących w okresie	Różnice kursowe	Inne		
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	26 849	6 136	-	-	-	8 313	1	247	24 424	2 177
Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2 415 879	930 762	24	5 367	32 006	687 277	2 134	-	2 630 615	(243 485)
Rzeczowe aktywa trwałe	3 053	190	-	-	-	522	-	103	2 618	332
Wartości niematerialne	15 373	-	-	-	-	-	-	-	15 373	-
Inwestycje w jednostki wyceniane metodą praw własności	64 814	-	-	-	38	61 568	-	-	3 208	61 568
Pozostałe	138 861	35 279	-	3 376	1 865	37 985	425	7 405	129 836	2 706
Razem	2 664 829	972 367	24	8 743	33 909	795 665	2 560	7 755	2 806 074	(176 702)

10. Ogólne koszty administracyjne

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Świadczenia pracownicze	(1 096 501)	(1 158 382)
Koszty rzeczowe	(691 983)	(603 599)
Amortyzacja	(229 071)	(208 730)
Podatki i opłaty	(32 719)	(31 657)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(24 852)	(8 367)
Razem	(2 075 126)	(2 010 735)

Koszty wynagrodzeń/Świadczenia pracownicze

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Wynagrodzenia	(906 291)	(944 983)
Ubezpieczenia społeczne	(156 910)	(161 302)
Inne świadczenia na rzecz pracowników	(33 300)	(52 097)
Razem	(1 096 501)	(1 158 382)

11. Podatek dochodowy

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
Bieżące obciążenie podatkowe	(365 898)	(481 969)
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	30 290	(6 120)
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(335 608)	(488 089)
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym kapitale własnym związane z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	40 801	10 053
Razem	(294 807)	(478 036)

12. Wypłacone dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję) z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy PKO BP SA podjęło w dniu 30 czerwca 2009 roku uchwałę nr 9/2009 o wypłacie dywidendy za rok 2008 w wysokości 1 000 000 tysięcy złotych, tj. 1 złotych brutto na jedną akcję. Dzień dywidendy został ustalony na dzień 24 września 2009 roku, a termin wypłaty dywidendy został ustalony na dzień 5 października 2009 roku.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie spółki PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA w dniu 28 kwietnia 2009 roku podjęło uchwałę nr 3 w sprawie przeznaczenia zysku spółki za 2008 rok na wypłatę dywidendy dla udziałowców mniejszościowych w kwocie 26 250 tysięcy złotych.

13. Należności od banków

	30.06.2009	31.12.2008
Lokaty w innych bankach	3 558 897	2 106 309
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	498 294	603 200
Rachunki bieżące	325 187	383 847
Udzielone kredyty i pożyczki	247 838	290 475
Środki pieniężne w drodze	6 657	7 879
Razem	4 636 873	3 391 710
Odpis z tytułu utraty wartości należności	(30 175)	(28 111)
w tym odpis na należność od banku zagranicznego	(30 070)	(28 111)
Razem netto	4 606 698	3 363 599

14. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	30.06.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe	1 740 795	1 491 524
emitowane przez Skarb Państwa	1 740 613	1 491 398
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	182	126
Udziały i akcje w innych jednostkach – notowane na giełdach	2 193	4 623
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 742 988	1 496 147

15. Instrumenty pochodne

Rodzaj kontraktu	30.06.2009		31.12.2008	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
IRS	1 723 768	1 617 321	2 599 375	2 554 343
FRA	41 174	46 412	128 673	124 489
FX Swap	179 639	90 070	22 350	359 114
CIRS	494 760	79 924	56 289	2 391 272
Forward	104 357	15 985	204 356	135 645
Opcje	529 259	410 886	574 434	585 414
Inne	6 755	15 648	12 193	60
Razem	3 079 712	2 276 246	3 597 670	6 150 337

16. Instrumenty pochodne zabezpieczające

Grupa Kapitałowa na dzień 30 czerwca 2009 roku stosuje następujące rodzaje rachunkowości zabezpieczeń:

1. zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS,
2. zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS.

Charakterystykę stosowanych przez Grupę Kapitałową zabezpieczeń zmienności przepływów pieniężnych prezentuje poniższa tabela:

Strategia zabezpieczająca:	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów hipotecznych w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych oraz ryzyka kursowego, z wykorzystaniem transakcji CIRS	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych kredytów PLN o zmiennym oprocentowaniu, wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych, z wykorzystaniem transakcji IRS
Rodzaj relacji zabezpieczającej	Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (macro cash flow hedge).	Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (macro cash flow hedge).
Opis relacji zabezpieczającej	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez kredyty hipoteczne denominowane w CHF oraz lokat negocjowanych w PLN, z tytułu zmian referencyjnych stóp procentowych w CHF i PLN, oraz zmian kursu walutowego CHF/PLN w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.	Eliminacja ryzyka zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel kredytów w PLN o zmiennym oprocentowaniu wynikającej z ryzyka zmian stóp procentowych w ciągu okresu objętego zabezpieczeniem.
Zabezpieczane ryzyko	Ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej.	Ryzyko stopy procentowej.
Instrument zabezpieczający	Transakcje CIRS, w których Grupa Kapitałowa płaci kupon oparty o LIBOR 3M CHF, a otrzymuje kupon oparty o WIBOR 3M od kwoty nominalnej zdefiniowanej odpowiednio w CHF oraz PLN.	Transakcje IRS, w których Grupa Kapitałowa płaci kupon oparty o zmienną stopę WIBOR 3M, a otrzymuje kupon oparty o stałą stopę od kwoty nominalnej, na którą został zawarty.
Pozycja zabezpieczana	1) Portfel kredytów hipotecznych o zmiennym oprocentowaniu w CHF. 2) Portfel krótkoterminowych lokat negocjowanych, łącznie z ich odnawianiem w przyszłości (wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia).	Portfel kredytów w PLN indeksowanych do stopy zmiennej WIBOR 3M.
Efektywność zabezpieczenia	Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Testy wykonywane są z częstotliwością miesięczną.	Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Testy wykonywane są z częstotliwością miesięczną.
Data ustanowienia powiązania zabezpieczającego	Począwszy od 1 kwietnia br., stopniowo w datach resetów CIRS desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń.	Maj 2009
Okresy, w których oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych oraz kiedy należy oczekiwać wywarcia przez nie wpływu na wyniki finansowe	Lipiec 2009 - styczeń 2017	Lipiec 2009 - maj 2010

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Wartość godziwa instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych ze stopą procentową i/lub kursem walutowym na dzień 30 czerwca 2009 roku.

Typ instrumentu:	Wartość bilansowa/wartość godziwa		
	Aktywa	Zobowiązania	RAZEM
IRS	-	11	(11)
CIRS	427 097	48 464	378 633

Wartość nominalna instrumentów zabezpieczających w podziale na terminy do realizacji na dzień 30 czerwca 2009 roku.

Typ instrumentu:	Wartość nominalna					
	Do 6 miesięcy	6 – 12 miesięcy	1 – 2 lata	2 – 5 lat	Powyżej 5 lat	RAZEM
IRS	-	260 000	-	-	-	260 000
CIRS						
w tys. PLN	593 655	453 810	1 770 555	10 497 733	3 719 528	17 035 281
w tys. CHF	200 000	150 000	600 000	3 575 000	1 275 000	5 800 000

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa Kapitałowa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

Kwota ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny w okresie wyniosła 223 699 tysięcy złotych brutto.

17. Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	30.06.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe	9 870 752	4 555 544
emitowane przez Skarb Państwa	6 093 408	4 373 621
emitowane przez banki centralne	3 748 875	-
emitowane przez pozostałe banki	23 007	172 876
emitowane przez podmioty niefinansowe	5 462	9 047
Razem	9 870 752	4 555 544

18. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	30.06.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki brutto, w tym:	111 255 655	104 025 767
konsumpcyjne	21 847 397	20 776 265
gospodarcze	40 057 548	37 137 849
mieszkaniowe	48 849 697	45 589 436
Odsetki	501 013	522 217
Stan odpisów na kredyty i pożyczki	(3 457 083)	(2 917 876)
Kredyty i pożyczki udzielone - netto	107 798 572	101 107 891

	30.06.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone		
Należności wyceniane według metody grupowej (IBNR)	100 071 856	97 203 517
Należności wyceniane według metody zindywidualizowanej	5 943 401	2 220 283
Należności wyceniane według metody portfelowej	2 876 669	2 205 414
Należności z tytułu leasingu finansowego	2 363 729	2 396 553
Kredyty i pożyczki udzielone - brutto	111 255 655	104 025 767
Odpisy na ekspozycje spełniające przesłanki portfelowej utraty wartości	(1 652 109)	(1 398 065)
Odpisy na ekspozycje spełniające przesłanki zindywidualizowanej utraty wartości	(1 191 307)	(758 070)
Odpisy na ekspozycje spełniające przesłanki grupowej utraty wartości (IBNR)	(558 475)	(717 081)
Odpisy z tytułu utraty wartości na należności leasingowe	(55 192)	(44 660)
Odpisy - razem	(3 457 083)	(2 917 876)
Kredyty i pożyczki udzielone - netto	107 798 572	101 107 891

19. Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

	30.06.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	6 050 445	8 544 543
emitowane przez banki centralne	-	2 673 729
emitowane przez pozostałe banki	37 734	46 756
emitowane przez inne podmioty finansowe	-	74 427
emitowane przez podmioty niefinansowe	819 071	815 210
emitowane przez Skarb Państwa	3 735 573	3 516 322
emitowane przez jednostki samorządu terytorialnego	1 458 067	1 418 099
Utrata wartości dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(21 539)	(19 932)
Razem dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	6 028 906	8 524 611
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	87 920	96 061
Utrata wartości kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	(3 021)	(5 759)
Razem kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży netto	84 899	90 302
Razem inwestycyjne papiery wartościowe netto	6 113 805	8 614 913

20. Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne

a) wartość inwestycji Banku w jednostkach współzależnych (tj. koszt nabycia skorygowany o udział w zmianie aktywów netto po dacie nabycia oraz ewentualny odpis z tytułu utraty wartości)

Nazwa jednostki	30.06.2009	31.12.2008
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	11 195	10 934
Grupa Kapitałowa Centrum Haffnera Sp. z o.o.	38 256	45 748
Razem	49 451	56 682

b) wartość inwestycji Banku w jednostkach stowarzyszonych (tj. koszt nabycia skorygowany o udział w zmianie aktywów netto oraz ewentualny odpis z tytułu utraty wartości)

Nazwa jednostki	30.06.2009	31.12.2008
Bank Pocztowy SA	177 659	175 871
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	-	13 851
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	3 796	463
Agencja Inwestycyjna CORP SA	282	278
Razem	181 737	190 463

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności

Nazwa jednostki	Wartość aktywów	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów	Zysk netto	% udziałów
30.06.2009					
Bank Pocztowy SA	3 901 808	2 622 310	153 177	8 149	25,0001%
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	15 948	36	271	10	33,33%
Agencja Inwestycyjna CORP SA	3 515	1 909	7 450	455	22,31%
Razem	3 921 271	2 624 255	160 898	8 614	X
31.12.2008					
Bank Pocztowy SA	2 705 720	2 433 862	297 820	26 132	25,0001%
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	44 648	7 794	12 408	3 714	37,53%
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	15 614	18	379	10 017	33,33%
Agencja Inwestycyjna CORP SA	3 899	2 290	13 165	451	22,31%
Razem	2 769 881	2 443 964	323 772	40 314	X

Zaprezentowane w tabeli dane finansowe pochodzą ze sprawozdań finansowych odpowiednich spółek sporządzonych zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości. Zgodnie z szacunkami Grupy Kapitałowej różnice między wyżej wymienionymi sprawozdaniami, a sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi według MSSF/MSR nie są istotne dla sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej. Dane za 2008 rok pochodzą ze sprawozdań zbadanych przez biegłego rewidenta.

Skrócone informacje o jednostkach współzależnych wykazywanych metodą praw własności

Nazwa jednostki	Wartość aktywów	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów	Zysk/strata netto	% udziałów
30.06.2009					
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	133 953	106 241	8 830	(4 137)	41,44%
Grupa Centrum Haffnera Sp. z o.o.	339 336	260 486	7 379	(1 726)	49,43%
Razem	473 289	366 727	16 209	(5 863)	X
31.12.2008					
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	138 954	107 083	23 151	2 758	41,44%
Grupa Centrum Haffnera Sp. z o.o.	278 743	198 633	11 815	(13 788)	49,43%
Razem	417 697	305 716	34 966	(11 030)	X

Zaprezentowane w tabeli dane finansowe spółki Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o. pochodzą ze sprawozdania sporządzonego zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości, a dane finansowe spółki Centrum Haffnera Sp. z o.o. pochodzą ze skonsolidowanego sprawozdania sporządzonego zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości. Zgodnie z szacunkami Grupy Kapitałowej, różnice między wyżej wymienionymi sprawozdaniami a sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi według MSSF/MSR nie są istotne dla sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej. Dane spółki Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o. za 2008 rok pochodzą ze sprawozdania zbadanego przez biegłego rewidenta.

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Wartość inwestycji w jednostkach stowarzyszonych na początek okresu	190 463	122 313
Udział w zyskach i stratach	6 899	10 257
Wyplacone dywidendy	(94)	(64)
Udział w zmianach ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jednostki	(15 531)	-
Przeksięgowanie akcji Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(15 531)	-
Zmiana utraty wartości inwestycji	-	61 568
Wartość inwestycji w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	181 737	194 074

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Wartość inwestycji w jednostkach współzależnych na początek okresu	56 682	56 271
Udział w zyskach i stratach	(7 231)	6 565
Wartość inwestycji w jednostkach współzależnych na koniec okresu	49 451	62 836

W styczniu 2009 roku PKO BP SA, biorąc pod uwagę stan prac związanych ze sprzedażą akcji spółki Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA, dokonał przekwalifikowania wszystkich posiadanych akcji ww. spółki do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (zgodnie z MSSF 5). Dotychczas spółka jako podmiot stowarzyszony Banku była wykazywana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku jednostka dominująca nie posiadała udziału w zobowiązaniach warunkowych jednostek stowarzyszonych i współzależnych nabytych wspólnie z innym inwestorem.

W śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku wszystkie jednostki stowarzyszone i współzależne są wykazywane metodą praw własności.

21. Wartości niematerialne i rzeczowe aktywa trwałe

Wartości niematerialne	30.06.2009	31.12.2008
Koszty prac rozwojowych	3 342	6 923
Oprogramowanie	1 154 550	971 226
Wartość firmy nabyta w wyniku połączenia jednostek gospodarczych (w tym wartość firmy jednostek zależnych)	164 720	164 720
Inne, w tym nakłady	106 214	209 909
Razem	1 428 826	1 352 778

Rzeczowe aktywa trwałe	30.06.2009	31.12.2008
Grunty i budynki	1 770 919	1 716 141
Maszyny i urządzenia	583 745	498 166
Środki transportu	48 661	55 182
Środki trwałe w budowie	343 256	559 619
Nieruchomości inwestycyjne	24 196	24 170
Inne	118 376	111 381
Razem	2 889 153	2 964 659

22. Zobowiązania wobec klientów

	30.06.2009	31.12.2008
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	21 805 287	19 332 897
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	8 081 193	7 215 707
Depozyty terminowe	12 771 887	11 582 684
Otrzymane kredyty i pożyczki	599 491	378 009
Inne	352 716	156 497
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	7 361 421	7 283 578
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	3 426 769	3 873 868
Depozyty terminowe	3 894 040	3 360 986
Inne	40 612	48 724
Zobowiązania wobec ludności	84 948 981	76 322 806
Środki na rachunkach bieżących i depozyty O/N	35 178 121	29 247 846
Depozyty terminowe	49 402 734	46 778 479
Inne	368 126	296 481
Razem	114 115 689	102 939 281

23. Pozostałe zobowiązania

	30.06.2009	31.12.2008
Koszty do zapłacenia	261 050	237 520
Przychody pobierane z góry	257 841	262 867
Inne zobowiązania	2 284 259	1 167 389
w tym zadeklarowana dywidenda	1 000 000	-
Razem	2 803 150	1 667 776

24. Rezerwy

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2009 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2009 roku, w tym:	9 352	365 186	78 250	113 228	566 016
Rezerwa krótkoterminowa	9 352	46 648	78 250	113 228	247 478
Rezerwa długoterminowa	-	318 538	-	-	318 538
Utworzenie/aktualizacja rezerw	338	37	249 266	6 035	255 676
Wykorzystanie rezerw	(226)	-	-	(31 295)	(31 521)
Rozwiązanie rezerw	(774)	(24 897)	(252 261)	(445)	(278 377)
Różnice kursowe	-	-	(80)	-	(80)
Inne zmiany i reklasyfikacje	(568)	(24)	-	1 249	657
Stan na dzień 30 czerwca 2009 roku, w tym:	8 122	340 302	75 175	88 772	512 371
Rezerwa krótkoterminowa	8 122	37 734	75 175	88 772	209 803
Rezerwa długoterminowa	-	302 568	-	-	302 568

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 50 662 tysięcy złotych oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 30 720 tysięcy złotych.

Za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2008 roku	Rezerwa na sprawy sporne	Rezerwa na świadczenia emerytalno - rentowe oraz nagrody jubileuszowe	Rezerwa na udzielone zobowiązania i gwarancje	Inne rezerwy*	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2008 roku, w tym:	7 558	320 857	28 063	97 823	454 301
Rezerwa krótkoterminowa	7 558	41 084	28 063	97 823	174 528
Rezerwa długoterminowa	-	279 773	-	-	279 773
Utworzenie/aktualizacja rezerw	-	434	32 229	916	33 579
Wykorzystanie rezerw	(580)	(6)	-	-	(586)
Rozwiązanie rezerw	(316)	(164)	(36 999)	(17 781)	(55 260)
Różnice kursowe	-	-	(17)	-	(17)
Inne zmiany	2 818	79	(185)	-	2 712
Stan na dzień 30 czerwca 2008 roku, w tym:	9 480	321 200	23 091	80 958	434 729
Rezerwa krótkoterminowa	9 480	41 427	23 091	80 958	154 956
Rezerwa długoterminowa	-	279 773	-	-	279 773

* Pozycja „Inne rezerwy” obejmuje m.in.: rezerwę restrukturyzacyjną w kwocie 61 928 tysięcy złotych oraz rezerwę na potencjalne roszczenia z tytułu sprzedaży wierzytelności w kwocie 9 881 tysięcy złotych.

Rezerwy na sprawy sporne utworzone zostały w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

25. Zobowiązania warunkowe

Programy subemisji

30 czerwca 2009 roku

Nazwa emitenta papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Kwota do jakiej Bank zobowiązał się zaangażować w przypadku realizacji umowy gwarancyjnej	Okres obowiązywania umowy	Rodzaj subemisji
Spółka A	obligacje korporacyjne	500 000	2010.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	350 000	2009.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	obligacje korporacyjne	200 000	2010.11.08	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka C	obligacje korporacyjne	200 000	2012.01.02	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	bony wekslowe	200 000	2009.12.30	Umowa Emisji Bonów **
Spółka E	obligacje korporacyjne	135 000	2011.12.30	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka F	obligacje korporacyjne	50 000	2018.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Podmiot A	obligacje komunalne	33 850	2025.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Suma		1 668 850		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

** Dotyczy Umów Emisji Bonów Wekslowych PKO BP SA.

31 grudnia 2008 roku

Nazwa emitenta papierów wartościowych z gwarancją przejęcia emisji	Rodzaj gwarantowanych papierów wartościowych	Kwota do jakiej Bank zobowiązał się zaangażować w przypadku realizacji umowy gwarancyjnej	Okres obowiązywania umowy	Rodzaj subemisji
Spółka A	obligacje korporacyjne	498 400	2009.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka B	bony wekslowe	300 000	2009.12.31	Umowa Emisji Bonów **
Spółka C	obligacje korporacyjne	200 000	2012.01.02	Umowa Emisji Obligacji*
Spółka D	obligacje korporacyjne	50 000	2018.12.31	Umowa Emisji Obligacji*
Suma		1 048 400		

* Dotyczy Umowy Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji.

** Dotyczy Umów Emisji Bonów Wekslowych PKO BP SA.

Wszystkie papiery wartościowe objęte przez Grupę Kapitałową subemisją zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nienotowanych na giełdach i nieznajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Zobowiązania umowne

Na dzień 30 czerwca 2009 roku kwota zobowiązań umownych dotyczących wartości niematerialnych wynosiła 57 232 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2008 roku wynosiła 84 284 tysięcy złotych).

Udzielone zobowiązania finansowe

	30.06.2009	31.12.2008
na rzecz podmiotów finansowych	1 089 758	635 344
na rzecz podmiotów niefinansowych	24 619 154	25 084 434
na rzecz podmiotów budżetowych	633 384	421 666
Razem udzielone zobowiązania finansowe	26 342 296	26 141 444
w tym: udzielone zobowiązania nieodwołalne	7 783 036	7 712 824

Udzielone zobowiązania finansowe zostały wykazane w wartościach nominalnych.

Udzielone zobowiązania gwarancyjne

Gwarancje i poręczenia	30.06.2009	31.12.2008
Podmioty finansowe	10 058	4 871
Podmioty niefinansowe	4 657 314	4 093 755
Podmioty budżetowe	463 818	204 073
Razem udzielone zobowiązania gwarancyjne	5 131 190	4 302 699

Udzielone poręczenia kredytu, pożyczki lub udzielone gwarancje o wartości powyżej 10% kapitałów własnych

W okresach zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku oraz dnia 31 grudnia 2008 roku Bank nie udzielił poręczeń kredytu lub pożyczki, ani nie udzielił gwarancji jednostce zależnej lub innemu podmiotowi, których łączna wartość stanowiłaby równowartość 10% kapitałów własnych Grupy Kapitałowej.

Informacje na temat rezerw utworzonych na pozabilansowe zobowiązania gwarancyjne i finansowe znajdują się w Nocie 24 „Rezerwy”.

Pozabilansowe zobowiązania otrzymane

	30.06.2009	31.12.2008
Zobowiązania otrzymane:	4 753 135	4 928 425
finansowe	586 722	753 118
gwarancyjne	4 166 413	4 175 307

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych

Na dzień 30 czerwca 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała aktywów obciążonych zastawem zabezpieczającym.

26. Sprawy sporne

Według stanu na dzień 30 czerwca 2009 roku, łączna wartość postępowań sądowych, w których Bank jest pozwany wynosiła 289 430 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2008 roku 319 543 tysięcy złotych), a kwota łącznej wartości postępowań sądowych z powództwa Banku wynosiła 119 761 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2008 roku 74 981 tysięcy złotych).

W odniesieniu do spraw z tytułu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających konkurencję oraz roszczeń reptrywizacyjnych w stosunku do nieruchomości posiadanych przez Bank nie wystąpiły istotne zmiany w porównaniu do sytuacji opisanej w sprawozdaniu finansowym za 2008 rok.

Na podstawie przeprowadzonych analiz Grupa utworzyła na dzień 30 czerwca 2009 roku rezerwę na potencjalny wypływ środków pieniężnych z tytułu spraw spornych w kwocie 8 122 tysięcy złotych (9 352 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2008 roku) – zaprezentowana w Nocie 24 „Rezerwy”.

27. Informacje uzupełniające do rachunku przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz na rachunku nosto w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy licząc od daty nabycia.

	30.06.2009	31.12.2008	30.06.2008
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 861 363	5 836 892	4 790 500
Bieżące należności od instytucji finansowych	3 944 390	2 433 351	7 185 773
Razem	6 805 753	8 270 243	11 976 273

Przepływy pieniężne z tytułu odsetek i dywidend otrzymanych i wypłaconych

Przychody z tytułu odsetek - otrzymane	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Odsetki otrzymane z tytułu udzielonych kredytów i udzielonych pożyczek	3 229 641	3 253 922
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	171 479	216 952
Odsetki otrzymane z tytułu lokat	102 529	200 079
Odsetki otrzymane od inwestycyjnych papierów wartościowych	242 648	158 262
Odsetki otrzymane od papierów z portfela przeznaczone do obrotu	38 839	30 482
Pozostałe odsetki otrzymane	1 024 981	316 066
Przychody z tytułu odsetek - otrzymane - razem	4 810 117	4 175 763

Przychody z tytułu dywidend - otrzymane	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Otrzymane dywidendy od jednostek współzależnych i stowarzyszonych	94	64
Otrzymane dywidendy od pozostałych podmiotów	2 192	1 371
Przychody z tytułu dywidend - otrzymane - razem	2 286	1 435

Koszty z tytułu odsetek - zapłacone	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Odsetki zapłacone z tytułu depozytów	(1 359 736)	(733 645)
Odsetki zapłacone z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek	(62 587)	(55 115)
Odsetki zapłacone z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(65 237)	(51 770)
Pozostałe odsetki zapłacone (głównie z tytułu premii od dłużnych papierów wartościowych odsetki od zobowiązań z tytułu zabezpieczeń pieniężnych, odsetki od rachunków bieżących środków funduszy specjalnego przeznaczenia)	(843 201)	(441 550)
Koszty z tytułu odsetek - zapłacone - razem	(2 330 761)	(1 282 080)

Koszty z tytułu dywidend - wypłacone	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym	(32 620)	-
Dywidendy wypłacone - razem	(32 620)	-

28. Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązаныmi

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej wykazano należności i papiery wartościowe oraz zobowiązania z tytułu transakcji ze Skarbem Państwa, jednostkami budżetowymi oraz podmiotami, w których udziałowcem jest Skarb Państwa.

Na mocy ustawy z dnia 30 listopada 1995 roku o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2003 roku, Nr 119, poz. 1115 z późniejszymi zmianami), PKO BP SA otrzymuje środki z budżetu państwa tytułem wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych.

	01.01.- 30.06.2009	01.01.- 30.06.2008
Przychody memoriałowe z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	96 532	59 367
Przychody otrzymane kasowo z tytułu z tytułu przejściowego wykupu przez budżet państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych „starego” portfela	38 052	35 416
Różnica pomiędzy przychodami memoriałowymi a kasowymi – pozycja „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”.	58 480	23 951

W dniu 29 listopada 2000 roku przyjęto ustawę o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. 2000 Nr 122, poz. 1310), która weszła w życie 1 stycznia 2001 roku. Objęcie poręczeniami Skarbu Państwa należności wynikających z kredytów mieszkaniowych „starego” portfela spowodowało neutralizację ryzyka niespłacalności tych kredytów. Wykonanie przez Skarb Państwa umów poręczenia następuje w przypadku nie dokonania przez kredytobiorcę spłaty kredytu w terminach wynikających z umowy kredytowej. Odpowiedzialność Skarbu Państwa ma charakter posiłkowy i skutkuje wówczas, gdy egzekwowanie niespłaconej części kredytu i odsetek, które Bank ma obowiązek podjąć, zanim wystąpi z roszczeniem do Skarbu Państwa, okaże się nieskuteczne. Powyższa ustawa obejmuje poręczeniem 90% pozostałych do spłaty kwot kredytów zaciągniętych, a jeszcze niespłaconych przez spółdzielnie mieszkaniowe. W wyniku wykonania obowiązków poręczyciela Skarb Państwa, zgodnie z instytucją poręczenia, wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela (Banku) i staje się tym samym wierzycielem w stosunku do kredytobiorcy.

PKO BP SA prowadzi rozliczenia związane z wykupem odsetek od kredytów mieszkaniowych przez Budżet Państwa i z tego tytułu otrzymuje prowizję.

	01.01.- 30.06.2009	01.01.- 30.06.2008
Przychody z tytułu prowizji	3 631	5 812

Od 1 stycznia 1996 roku Bank został generalnym dystrybutorem znaków wartościowych, z czego otrzymuje prowizję od Budżetu Państwa.

	01.01.- 30.06.2009	01.01.- 30.06.2008
Przychody z tytułu prowizji	9 651	12 196

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2009 roku Bank zaliczył również do przychodów z tytułu prowizji przychody z tytułu wynagrodzenia za czynności związane z obsługą rekompensat dla emerytów i rencistów, którzy w 1991 roku utracili wzrosty lub dodatki do emerytur i rent, należnych z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz dla pracowników sfery budżetowej, którym w drugim półroczu 1991 i w pierwszym półroczu 1992 nie znowelizowano wynagrodzeń.

	01.01.- 30.06.2009	01.01.- 30.06.2008
Przychody z tytułu prowizji	9	20

Dom Maklerski PKO BP SA pełni funkcję agenta emisji skarbowych obligacji detalicznych na podstawie umowy zawartej 11 lutego 2003 roku pomiędzy Ministrem Finansów a PKO BP SA. Dom Maklerski PKO BP SA na podstawie tej umowy otrzymuje wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji agenta emisji.

	01.01.- 30.06.2009	01.01.- 30.06.2008
Przychody z tytułu prowizji	21 890	24 883

Istotne transakcje PKO BP SA z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa

Podmiot	30.06.2009			31.12.2008		
	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym	Należności ogółem	Zobowiązania ogółem	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym i finansowym
Podmiot 1	486 123	-	383 158	655 219	-	393 730
Podmiot 2	250 000	180 429	-	70 000	50 141	180 000
Podmiot 3	226 667	-	216 695	126 667	-	438 578
Podmiot 4	206 235	97 539	230 573	208 237	-	222 355
Podmiot 5	84 536	-	-	90 575	12 432	-
Podmiot 6	80 537	121 868	269 463	-	-	-
Podmiot 7	63 715	25 000	-	72 817	68 522	-
Podmiot 8	60 683	37 500	22 351	69 593	75 456	12 402
Podmiot 9	47 461	-	-	51 945	-	-
Podmiot 10	44 696	-	-	41 724	-	-
Podmiot 11	40 174	-	11 493	24 999	5 872	30 714
Podmiot 12	24 989	-	11	24 769	-	231
Podmiot 13	24 660	-	5 139	21 787	-	5 497
Podmiot 14	17 679	-	3 689	18 359	28 638	17 641
Podmiot 15	9 884	-	282	9 921	-	49
Pozostałe nieistotne zaangażowanie	67 719	1 007 149	952 320	291 837	1 120 854	558 915
Razem	1 735 758	1 469 485	2 095 174	1 778 449	1 361 915	1 860 112

W I półroczu 2009 roku przychody i koszty nie uległy istotnej zmianie w stosunku do porównawczego okresu. Na powyższe należności nie zostały utworzone istotne odpisy z tytułu utraty wartości.

29. Transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo

Terminy spłat transakcji z podmiotami powiązanymi kapitałowo i personalnie mieszczą się w przedziale od jednego miesiąca do dziesięciu lat.

30 czerwca 2009 roku

Podmiot	Należności netto	w tym kredyty brutto	Zobowiązania	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Sopot Zdrój Sp. z o.o.	232 830	230 991	3 112	4 939	4 939	7	7	18 287
Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	-	-	9 233	2	2	80	80	-
Kamienica Morska Sp. z o.o.	-	-	1 570	3	3	-	-	-
Promenada Sopocka Sp. z o.o.	49 599	49 599	3 221	1 313	1 313	1	1	-
Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	-	-	11 073	-	-	324	324	-
Agencja Inwestycyjna „CORP” SA	-	-	56	-	-	595	-	-
CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	-	-	135	7	7	-	-	4 470
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	-	-	-	-	-	-	-	-
Bank Pocztowy SA	-	-	302	-	-	1 531	1 531	14
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	1 500	1 500	-	2	2	15	15	1 500
Razem	283 929	282 090	28 702	6 266	6 266	2 553	1 958	24 271

31 grudnia 2008 roku

Podmiot	Należności netto	w tym kredyty brutto	Zobowiązania	Przychody ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Koszty ogółem	w tym z tytułu odsetek i prowizji	Udzielone zobowiązania pozabilansowe
Sopot Zdrój Sp. z o.o.	154 192	151 656	3 175	3 681	3 681	20	20	80 421
Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	-	-	8 812	4	4	318	-	-
Kamienica Morska Sp. z o.o.	-	-	1 139	12	11	14	-	3 755
Promenada Sopocka Sp. z o.o.	29 083	28 605	395	700	700	10	10	20 996
Agencja Inwestycyjna „CORP” SA	-	-	47	509	-	139	-	-
CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	-	-	1 183	17	17	54	54	4 172
Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	33 752	33 598	27 226	2 316	2 311	622	622	-
Bank Pocztowy SA	-	-	197	7	-	2 102	2 102	-
Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	1 361	1 361	1	36	36	8	8	139
Razem	218 388	215 220	42 175	7 282	6 760	3 287	2 816	109 483

30. Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego PKO BP SA

a) krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Wynagrodzenia otrzymane od PKO BP SA

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	954	1 542
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	140	123
Razem wynagrodzenia	1 094	1 665

Wynagrodzenia otrzymane od jednostek powiązanych (innych niż Skarb Państwa i jednostki powiązane ze Skarbem Państwa)

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	636	613
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	21	91
Razem wynagrodzenia	657	704

b) świadczenia po okresie zatrudnienia

W okresach 6 miesięcy zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku oraz dnia 30 czerwca 2008 roku nie wypłacono świadczeń po okresie zatrudnienia.

c) pozostałe świadczenia długoterminowe

W okresach 6 miesięcy zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku oraz dnia 30 czerwca 2008 roku nie wypłacono świadczeń zaliczanych do „pozostałych świadczeń długoterminowych”.

d) świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy

W okresach 6 miesięcy zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku oraz dnia 30 czerwca 2008 roku nie wypłacono świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy.

e) płatności w formie akcji własnych

W okresach 6 miesięcy zakończonych odpowiednio dnia 30 czerwca 2009 roku oraz dnia 30 czerwca 2008 roku nie wypłacono świadczeń w formie płatności akcjami własnymi.

Kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożyczki świadczone przez Bank na rzecz kierownictwa i pracowników

	30.06.2009	31.12.2008
Pracownicy	1 268 252	1 217 814
Członkowie Zarządu	154	150
Członkowie Rady Nadzorczej Banku	69	71
Razem	1 268 475	1 218 035

Wynagrodzenie członków zarządów i rad nadzorczych spółek zależnych Grupy Kapitałowej PKO BP SA

	01.01- 30.06.2009	01.01- 30.06.2008
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 701	4 866
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	662	700
Łączna kwota świadczeń	2 363	5 566

31. Zmiany w Spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

W I półroczu 2009 roku miały miejsce następujące zdarzenia wpływające na strukturę Grupy Kapitałowej PKO BP SA:

a) dotyczące spółki KREDOBANK SA

W dniu 10 czerwca 2009 roku PKO BP SA objął 102 384 202 391 akcji w podwyższonym kapitale zakładowym KREDOBANK SA o łącznej wartości nominalnej 1 023 842 023,91 UAH. Cena za nabywane akcje, łącznie z kosztami dodatkowymi, wyniosła 430 644 768,47 złotych.

W wyniku objęcia ww. akcji udział PKO BP SA w kapitale zakładowym KREDOBANK SA oraz udział w głosach na walnym zgromadzeniu spółki zwiększył się z 98,5619% do 99,4948%.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku oraz 30 czerwca 2008 roku spółka KREDOBANK SA w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO BP SA była objęta konsolidacją metodą pełną.

b) dotyczące spółki Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o.

W dniu 7 kwietnia 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana spółka Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. Kapitał zakładowy spółki wynosi 43 551 tysięcy złotych i dzieli się na 43 551 udziałów o wartości nominalnej 1 000 złotych każdy.

Udziały w Spółce o wartości nominalnej 43 546 tysięcy złotych (stanowiące 99,9885% kapitału zakładowego spółki i uprawniające do 99,9885% głosów na zgromadzeniu wspólników) objął PKO BP SA pokrywając je aportem w postaci prawa użytkowania wieczystego gruntu przy ul. Raclawickiej w Warszawie.

Drugim udziałowcem spółki jest PKO Inwestycje Sp. z o.o. – spółka zależna od PKO BP SA.

c) dotyczące spółki Bankowy Faktoring SA

W dniu 6 stycznia 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana spółka Bankowy Faktoring SA. Kapitał zakładowy spółki wynosił 1 milion złotych dzielił się na 1 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 000 złotych każda.

Wszystkie akcje w kapitale spółki zostały objęte przez Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA – spółkę zależną od PKO BP SA za cenę 1 330 tysięcy złotych.

Przedmiotem działalności spółki jest prowadzenie działalności faktoringowej.

W dniu 2 marca 2009 roku PKO BP SA, w celu zwiększenia nadzoru nad działalnością podmiotów zależnych pośrednio, nabył od Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA 1 akcję spółki Bankowy Faktoring SA. Łączna cena nabycia wyniosła 1 343 złotych.

W dniu 2 czerwca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Faktoring SA o łączną kwotę 2 milionów złotych. Według stanu na 30 czerwca 2009 roku kapitał zakładowy spółki wynosi 3 miliony złotych i dzieli się na 3 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 000 złotych każda.

Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez spółkę Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych akcji.

Po zarejestrowaniu ww. emisji spółka Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA posiada łącznie akcje stanowiące 99,9667% kapitału zakładowego spółki i uprawniające do 99,9667% głosów na walnym zgromadzeniu spółki.

d) dotyczące spółki Grupa Kapitałowaowy Leasing Sp. z o.o.

W dniu 2 marca 2009 roku PKO BP SA w celu zwiększenia nadzoru nad działalnością podmiotów zależnych pośrednio, nabył od Bankowego Funduszu Leasingowego SA (spółki zależnej od PKO BP SA) 1 udział spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. Łączna cena nabycia wyniosła 651,40 złotych.

W dniu 10 czerwca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. o łączną kwotę 15 milionów złotych. Według stanu na 30 czerwca 2009 roku kapitał zakładowy spółki wynosi 16,3 miliona złotych i dzieli się na 32 600 udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy.

Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

Po zarejestrowaniu ww. emisji BFL SA posiada łącznie udziały stanowiące 99,9969% kapitału zakładowego spółki i uprawniające do 99,9969% głosów na zgromadzeniu udziałowców.

e) dotyczące spółki WISŁOK Inwestycje Sp. z o.o.

W dniu 14 stycznia 2009 roku PKO Inwestycje Sp. z o.o. – spółka zależna od Banku – dokonała dopłaty do kapitału spółki WISŁOK Inwestycje Sp. z o.o. w wysokości 800 tysięcy złotych.

f) dotyczące spółki Baltic Dom 2 Sp. z o.o.

W dniu 24 kwietnia 2009 roku PKO Inwestycje Sp. z o.o. – spółka zależna od Banku – dokonała dopłaty do kapitału spółki Baltic Dom 2 Sp. z o.o. w wysokości 280 tysięcy złotych.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku oraz 30 czerwca 2008 roku spółka Baltic Dom 2 Sp. z o.o. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej PKO BP SA była konsolidowana metodą pełną.

g) dotyczące zwiększenia nadzoru przez PKO BP SA nad działalnością wybranych podmiotów zależnych pośrednio

W I kwartale 2009 roku PKO BP SA, w celu zwiększenia nadzoru nad działalnością podmiotów zależnych pośrednio, oprócz akcji i udziałów opisanych powyżej nabył:

- 1) od PKO Inwestycje Sp. z o.o. 1 udział w spółce Wilanów Investments Sp. z o.o. (łączna cena nabycia wyniosła 15 329,20 złotych) oraz 1 udział w spółce POMERANKA Sp. z o.o. (łączna cena nabycia wyniosła 381,60 złotych),
- 2) Bankowego Funduszu Leasingowego SA 1 udział w spółce BFL Nieruchomości Sp. z o.o. (łączna cena nabycia wyniosła 651,40 złotych),
- 3) od Inteligo Financial Services SA 1 udział w spółce Finanse – Agent Transferowy Sp. z o.o. (łączna cena nabycia wyniosła 351,60 złotych).

32. Objasnienie różnic między wcześniej publikowanymi sprawozdaniami a niniejszym sprawozdaniem finansowym

Poniżej zaprezentowano zestawienie zmian wprowadzonych do wcześniej publikowanych danych w celu zapewnienia porównywalności z danymi za 6 miesięcy 2009 roku.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT GRUPY KAPITAŁOWEJ POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI BANKU POLSKIEGO SA			
Tytuł (w zakresie przekształconych pozycji)	01.01-30.06.2008 prezentowany poprzednio	01.01-30.06.2008 dane porównywalne	Różnica
Przychody z tytułu odsetek	4 175 498	4 177 094	1 596 ¹
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 532 053	1 564 820	32 767 ²
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(359 860)	(370 846)	(10 986) ²
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	(61 109)	(50 450)	10 659 ⁵
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	(183)	(1 779)	(1 596) ¹
Wynik z pozycji wymiany	371 323	360 664	(10 659) ⁵
Pozostałe przychody operacyjne	345 155	209 166	(135 989) ^{2, 3}
Pozostałe koszty operacyjne	(224 910)	(109 904)	115 006 ^{2, 3, 4}
Ogólne koszty administracyjne	(2 009 937)	(2 010 735)	(798) ⁴

¹⁾ Zmiana prezentacji wyniku z inwestycyjnych papierów wartościowych

²⁾ Zmiana prezentacji wyniku z tytułu zarządzania OFE

³⁾ Zmiana prezentacji wynikająca ze znettowania zmiany stanu produktów

⁴⁾ Zmiana prezentacji nieplanowanej amortyzacji

⁵⁾ Zmiana prezentacji wybranych przychodów i kosztów z tytułu handlowych instrumentów pochodnych

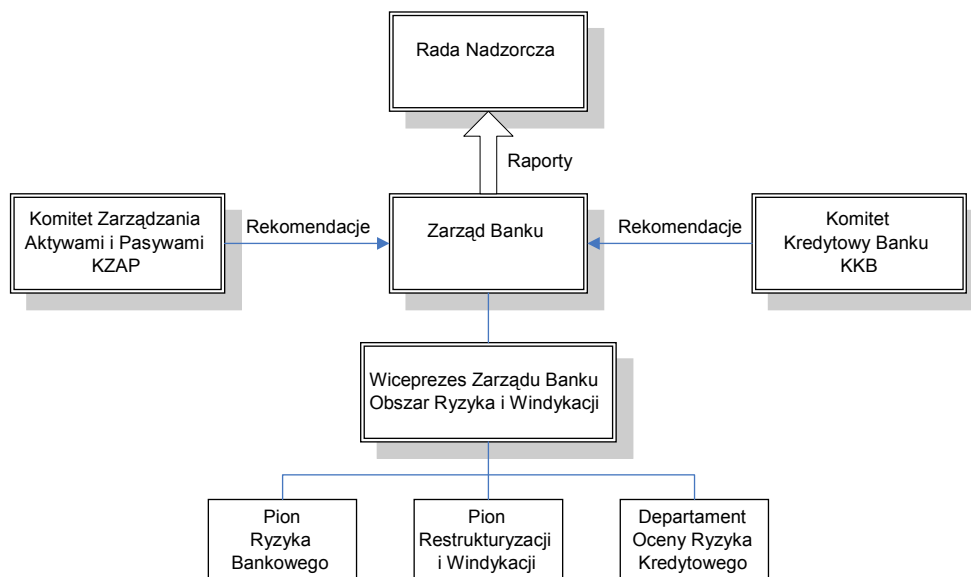
Zmiany prezentacyjne oznaczone liczbami 1-4 wynikają ze zmian prezentacyjnych dokonanych w rocznym sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy Kapitałowej sporządzonym na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Zmiana prezentacyjna oznaczona liczbą 5 wynika z przeniesienia w 2009 roku wyceny do wartości godziwej opcji walutowych z „Wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej” do „Wyniku z pozycji wymiany”. Przyjęty nowy sposób prezentacji wyniku z wyceny opcji walutowych pozwala na lepsze oddanie sensu ekonomicznego opcji walutowych – łącznie z zabezpieczającymi je transakcjami natychmiastowymi i terminowymi (zabezpieczających pozycję walutową generowaną w efekcie oddziaływania zmian parametrów rynkowych na pozycję otwartą w opcjach walutowych).

33. Cele i zasady zarządzania ryzykiem związanym z instrumentami finansowymi

Działalność Bankowa jest narażona na wiele rodzajów ryzyka, między innymi takich jak ryzyko kredytowe, rynkowe, operacyjne oraz biznesowe. Kontrolowanie wpływu tych rodzajów ryzyka na funkcjonowanie Grupy Kapitałowej PKO BP SA należy do najważniejszych celów zarządzania Bankiem oraz Grupą Kapitałową, a poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

Model organizacyjny zarządzania ryzykiem

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w Banku i Grupie Kapitałowej PKO BP SA oraz o najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za strategię zarządzania ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku akceptuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Banku oraz regulacje wewnętrzne określające system zarządzania ryzykiem. Operacyjne zarządzanie ryzykiem – w zakresie przyznanych kompetencji – prowadzą komórki organizacyjne Centrali Banku zgrupowane w ramach Pionu Ryzyka Bankowego, Pionu Restrukturyzacji i Windykacji oraz Departament Oceny Ryzyka Kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym i portfelowym ryzykiem kredytowym w Banku wspierają dwa komitety, którym przewodniczy wiceprezes Zarządu Banku nadzorujący Obszar Ryzyka i Windykacji:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami („KZAP”),
- Komitet Kredytowy Banku („KKB”).

KZAP podejmuje decyzje oraz wydaje rekomendacje dla Zarządu Banku w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym, zarządzania portfelowym ryzykiem kredytowym oraz zarządzania aktywami i pasywami Banku.

KKB podejmuje decyzje kredytowe w odniesieniu do pojedynczych znaczących wartościowo zaangażowań kredytowych, bądź wydaje rekomendacje w tym zakresie dla Zarządu Banku. Ponadto, komitety kredytowe funkcjonują również na innych poziomach struktury organizacyjnej Banku. Ich zadaniem jest wydawanie rekomendacji dotyczących decyzji kredytowych istotnych ze względu na poziom ryzyka lub wielkość ekspozycji.

Bank sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem poszczególnych spółek zależnych Grupy Kapitałowej PKO BP SA. W ramach tego nadzoru Bank określa i akceptuje strategię rozwoju spółek, również w zakresie

poziomu ryzyka, nadzoruje systemy zarządzania ryzykiem w spółkach oraz wspiera ich rozwój, jak również uwzględnia poziom ryzyka działalności poszczególnych spółek w ramach systemu monitorowania i raportowania ryzyka na poziomie Grupy Kapitałowej.

Wpływ światowego kryzysu na zarządzanie ryzykiem bankowym

W I połowie 2009 roku kryzys finansowy w dalszym ciągu wpływał na sytuację na światowych rynkach finansowych. W okresie tym, w odróżnieniu od 2008 roku, dzięki skoordynowanym akcjom rządów i banków centralnych, polepszeniu uległa sytuacja w sektorze bankowym (brak upadków i przejęć większych instytucji finansowych oraz stopniowy spadek awersji do ryzyka przejawiający się spadkiem wartości indeksów kredytowych), z drugiej jednak strony kryzys w coraz większym stopniu zaczął wpływać na gospodarkę realną (spadek PKB, wzrost bezrobocia) szczególnie krajów Europy Wschodniej. W I półroczu 2009 roku w dalszym ciągu priorytetem Banku było się utrzymywanie silnej pozycji kapitałowej oraz przyrost stabilnej bazy depozytowej, które warunkują wzrost portfela kredytowego Banku.

W konsekwencji tego w I półroczu 2009 roku Bank:

- kontynuował działania mające na celu pozyskanie nowych depozytów od swoich klientów,
- uwzględniał w stosowanych metodach pomiaru ryzyka bankowego uwarunkowania wynikające z kryzysu finansowego (m.in. w zakresie scenariuszy stress-testowych),
- rozszerzył zakres i zwiększył częstotliwość raportów zarządczych na temat ryzyka przekazywanych Zarządowi Banku.

Bank w I połowie 2009 roku kontynuował politykę zaostrzonych wymogów kredytowych związanych z udzielaniem kredytów dla osób fizycznych w walutach obcych objawiającą się m.in. w zwiększonych wymogach dotyczących minimalnego wkładu własnego przy kredytach hipotecznych, w ograniczeniach w kredytowaniu klientów obciążonych wysokim poziomem ryzyka kredytowego oraz podniesieniu marż kredytowych dla nowo udzielanych kredytów dla klientów bankowości korporacyjnej oraz detalicznej.

Dodatkowo, w celu umożliwienia bieżącej reakcji na dynamicznie zmieniającą się sytuację na rynkach finansowych, w Banku kontynuował prace zespół do spraw kryzysowych, który cyklicznie przekazywał informacje Zarządowi Banku na temat bieżących wydarzeń na rynkach finansowych.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia strat w wyniku niewywiązania się kontrahenta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności kontrahenta do obsługi zobowiązań.

Pomiar ryzyka portfelowego

W celu określenia poziomu ryzyka kredytowego oraz opłacalności portfeli kredytowych Bank wykorzystuje różne metody pomiaru i wyceny ryzyka kredytowego, w tym:

- prawdopodobieństwo niewypłacalności (PD),
- oczekiwaną stratę kredytową (EL),
- wartość zagrożoną ryzykiem kredytowym (CVaR),
- miary efektywności metodologii scoringowych (Accuracy Ratio),
- udział i strukturę kredytów zagrożonych,
- udział i strukturę ekspozycji spełniających przesłankę indywidualnej utraty wartości.

Bank systematycznie rozwija zakres wykorzystywanych mierników ryzyka kredytowego z uwzględnieniem wymagań metody ratingów wewnętrznych (IRB), jak również rozszerza zakres stosowania miar ryzyka w celu pełnego pokrycia portfela kredytowego Banku tymi metodami.

Metody pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego pozwalają m.in. na uwzględnienie ryzyka kredytowego w cenie usług, ustalanie optymalnej wysokości punktów odliczenia oraz wyznaczanie stawek odpisów z tytułu utraty wartości.

Polityka zabezpieczeń kredytowych

Prowadzona przez Bank i spółki zależne Grupy Kapitałowej polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie ryzyka kredytowego, na jakie narażona jest Grupa, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń dających możliwie najwyższy poziom odzysku w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych wierzytelności. Polityka w zakresie prawnych zabezpieczeń określona została w przepisach wewnętrznych spółek zależnych Grupy Kapitałowej. Ustanawianie określonych typów zabezpieczeń uzależnione jest od produktu oraz rodzaju klienta. Przy udzielaniu kredytów przeznaczonych na finansowanie rynku mieszkaniowego zabezpieczenie obligatoryjnie ustanawiane jest w postaci hipoteki na nieruchomości. Do czasu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia hipotecznego (w zależności od rodzaju kredytu oraz jego kwoty) stosuje się podwyższoną marżę kredytową lub przyjmuje się zabezpieczenie w formie przelewu wierzytelności z umowy na wybudowanie lokalu, weksła, poręczenia czy też ubezpieczenie wierzytelności.

Narzędzia zarządzania ryzykiem kredytowym

Do podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym stosowanych w Banku należą:

- reguły określania dostępności do kredytowania, w tym punkty odcięcia – minimalna liczba punktów przyznawanych w wyniku oceny wiarygodności z wykorzystaniem systemu scoringowego (dla klienta indywidualnego) bądź klasa ratingu klienta oraz klasa ratingu łącznego (dla klienta instytucjonalnego), od których można dokonać z klientem transakcji kredytowej,
- minimalne warunki transakcji określone dla danego typu transakcji (np. minimalna wartość LtV, maksymalna kwota kredytu, wymagane zabezpieczenie),
- minimalne marże kredytowe – marże na ryzyko kredytowe związane z dokonaniem przez Bank określonej transakcji kredytowej z danym klientem instytucjonalnym, przy czym oferowane klientowi oprocentowanie nie może być niższe od stawki referencyjnej powiększonej o marżę na ryzyko kredytowe,
- limity koncentracji – limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, limity branżowe i na finansowanie nieruchomości,
- limity kompetencyjne – określają maksymalny poziom uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych wobec klientów Banku; limity zależą przede wszystkim od kwoty zaangażowania kredytowego Banku w stosunku do klienta (lub grupy klientów powiązanych) i okresu transakcji kredytowej; wysokość limitów kompetencyjnych zależy od poziomu podejmowania decyzji kredytowej (w strukturze organizacyjnej Banku).

Raportowanie ryzyka kredytowego

W Banku sporządzane są miesięczne i kwartalne raporty na temat ryzyka kredytowego, którego odbiorcami są KZAP, KKB, Zarząd Banku i Rada Nadzorcza Banku. Raporty zawierają informację o historycznej wysokości ryzyka kredytowego oraz o prognozie poziomu ryzyka kredytowego. Poza informacją dla Banku, raporty zawierają również informację o poziomie ryzyka kredytowego dwóch spółek zależnych Grupy Kapitałowej – KREDO BANK SA i BFL SA, w których występuje istotny poziom ryzyka kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w spółkach zależnych Grupy Kapitałowej PKO BP SA

Spółki zależne Grupy Kapitałowej, w których występuje istotny poziom ryzyka kredytowego (KREDO BANK SA, BFL SA) zarządzają ryzykiem kredytowym indywidualnie, przy czym stosowane metodologie oceny i pomiaru ryzyka kredytowego dostosowane są do metodologii stosowanych w PKO BP SA, przy uwzględnieniu specyfiki działalności.

Zmiana rozwiązań stosowanych przez spółki zależne Grupy Kapitałowej jest każdorazowo uzgadniana z jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem w Banku.

BFL SA oraz KREDO BANK SA cyklicznie dokonują pomiaru ryzyka kredytowego, a wyniki tego pomiaru przekazują do Banku.

W strukturach organizacyjnych KREDOBANK SA i BFL SA funkcjonują komórki organizacyjne w obszarze ryzyka, które odpowiadają w szczególności za:

- opracowywanie metod oceny ryzyka kredytowego, tworzenia rezerw i odpisów,
- kontrolę i monitorowanie ryzyka kredytowego w procesie kredytowym,
- jakość oraz efektywność restrukturyzacji i procesu windykacji wierzytelności klientów.

Limity podejmowania decyzji kredytowych uzależnione są w tych spółkach w szczególności od: kwoty zaangażowania kredytowego wobec klienta, kwoty jednostkowej transakcji kredytowej oraz okresu transakcji kredytowej.

Proces podejmowania decyzji kredytowych w KREDOBANK SA i BFL SA wspierają komitety kredytowe, które są aktywowane w przypadku transakcji kredytowych generujących podwyższony poziom ryzyka kredytowego.

Właściwe komórki organizacyjne Pionu Ryzyka Bankowego uczestniczą w zarządzaniu ryzykiem kredytowym w spółkach Grupy Kapitałowej przez opiniowanie projektów i okresowy przegląd przepisów wewnętrznych tych spółek odnoszących się do oceny ryzyka kredytowego oraz przygotowanie rekomendacji dotyczących zmian w projektach przepisów. Bank wspiera wdrożenie w spółkach Grupy Kapitałowej Banku rekomendowanych zmian w zasadach oceny ryzyka kredytowego.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej na ryzyko kredytowe

Należności od banków	Zaangażowanie	
	30.06.2009	31.12.2008
Należności z rozpoznaną utratą wartości	30 620	28 486
w tym oceniane metodą indywidualną	30 070	28 486
Należności bez rozpoznaney utraty wartości	4 606 253	3 363 224
nieprzeterminowane	4 605 616	3 361 761
przeterminowane	637	1 463
Razem brutto	4 636 873	3 391 710
Odpisy z tytułu utraty wartości	(30 175)	(28 111)
Należności razem według wartości bilansowej (netto)	4 606 698	3 363 599

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Zaangażowanie	
	30.06.2009	31.12.2008
Należności z rozpoznaną utratą wartości	7 916 696	3 820 011
w tym oceniane metodą indywidualną	4 848 280	1 932 692
Należności bez rozpoznaney utraty wartości	103 338 959	100 205 756
nieprzeterminowane	96 573 397	94 476 168
przeterminowane	6 765 562	5 729 588
Razem brutto	111 255 655	104 025 767
Odpisy z tytułu utraty wartości	(3 457 083)	(2 917 876)
Należności razem według wartości bilansowej (netto)	107 798 572	101 107 891

Począwszy od 2009 roku Bank dokonał zmian w metodologii ustalania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz rozszerzył zakres przesłanek wskazujących na utratę wartości – ekspozycje wobec kredytobiorców, dla których nastąpiło w okresie kredytowania pogorszenie się sytuacji ekonomiczno-finansowej (wyrażające się wyznaczeniem ratingu klienta „G”), ekspozycje, w przypadku których zawarto umowy restrukturyzacyjne bądź obserwowano opóźnienie od 3 do 6 miesięcy dla osób fizycznych aktualnie są traktowane jako należności z indywidualną utratą wartości i objęte są metodą indywidualną lub portfelową.

W konsekwencji, na dzień 30 czerwca 2009 roku, należności te zwiększyły wartość kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości o 2 817 835 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku, należności te były prezentowane w pozycji „należności bez rozpoznaney utraty wartości”.

Inwestycje papiery wartościowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	Zaangażowanie	
	30.06.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe z rozpoznaną utratą wartości	42 182	22 245
w tym oceniane metodą indywidualną	42 182	22 245
Dłużne papiery wartościowe bez rozpoznaney utraty wartości	6 008 263	8 522 298
nieprzeterminowane	6 008 263	8 522 298
Razem brutto	6 050 445	8 544 543
Odpisy z tytułu utraty wartości	(21 539)	(19 932)
Instrumenty razem według wartości bilansowej (netto)	6 028 906	8 524 611

Stopień narażenia na ryzyko kredytowe

Poniższa tabela prezentuje maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe Grupy Kapitałowej na dzień 30 czerwca 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Pozycje bilansowe	30.06.2009	31.12.2008
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	941 360	3 419 832
Należności od banków	4 606 698	3 363 599
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - dłużne papiery wartościowe	1 740 795	1 491 524
Pochodne instrumenty finansowe	3 079 712	3 597 670
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - dłużne papiery wartościowe	9 870 752	4 555 544
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	107 798 572	101 107 891
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży - dłużne papiery wartościowe	6 028 906	8 524 611
Inne aktywa - inne aktywa finansowe	359 751	366 732
Razem	134 426 546	126 427 403
Pozycje pozabilansowe	30.06.2009	31.12.2008
Udzielone zobowiązania nieodwołalne	26 342 296	7 712 824
Udzielone gwarancje	3 426 618	3 239 802
Udzielone akredytywy	182 110	241 892
Gwarancje emisji	1 522 462	821 005
Razem	31 473 486	12 015 523

Koncentracja ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej

Grupa Kapitałowa definiuje ryzyko koncentracji kredytowej jako ryzyko wynikające z istotnego zaangażowania wobec pojedynczych podmiotów lub grup podmiotów, których zdolność spłaty zadłużenia zależna jest od wspólnego czynnika ryzyka. Grupa Kapitałowa analizuje ryzyko koncentracji wobec:

- największych podmiotów,
- największych grup kapitałowych,
- branż,
- regionów geograficznych,
- walut.

Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku, mające przełożenie na Grupę Kapitałową. Zgodnie z art. 71 ust. 1 tej ustawy suma wierzytelności Banku, udzielonych przez Bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez Bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych – w zależności od tego, która z tych kwot jest większa – w spółce komandytowej lub komandytowo akcyjnej, obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 20% funduszy własnych skonsolidowanych w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest podmiotem powiązanym z Bankiem lub 25% funduszy własnych skonsolidowanych w przypadku, gdy podmioty te nie są podmiotami powiązanymi z Bankiem.

Ponadto ustawodawca w art. 71 ust. 2 ustawy Prawo bankowe określił, że zaangażowanie Banku w transakcje z podmiotami, wobec których zaangażowanie przekracza 10% funduszy własnych Banku, nie może łącznie przekroczyć 800% tych funduszy.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku limity koncentracji nie były przekroczone.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku poziom ryzyka koncentracji Grupy Kapitałowej PKO BP wobec pojedynczych zaangażowań był niewielki – największe zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 6,9% skonsolidowanych funduszy własnych. Na dzień 31 grudnia 2008 roku największe zaangażowanie wobec pojedynczego podmiotu wyniosło 5,11% skonsolidowanych funduszy własnych.

Wśród 20 największych kredytobiorców Grupy Kapitałowej występują wyłącznie klienci PKO BP SA.

Koncentracja wobec największych grup kapitałowych

Największa koncentracja zaangażowania Grupy Kapitałowej PKO BP w grupę kapitałową kredytobiorców wynosi 1,58% i jest konsekwencją konsolidacji spółek sektora energetycznego. Wśród 5 największych grup kapitałowych występują wyłącznie klienci PKO BP SA.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku poziom ryzyka koncentracji w grupę podmiotów był niewielki – największa koncentracja zaangażowania Grupy Kapitałowej wyniosła 13,5% skonsolidowanych funduszy własnych Grupy Kapitałowej i jest konsekwencją konsolidacji spółek sektora energetycznego.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku największa koncentracja zaangażowania Grupy Kapitałowej wyniosła 12,9% skonsolidowanych funduszy własnych.

Koncentracja walutowa ryzyka kredytowego

Na dzień 30 czerwca 2009 roku udział ekspozycji w walutach wymienialnych, innych niż PLN, w całym portfelu Grupy Kapitałowej wyniósł 28,8% (na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniósł 29,0%). Największą część zaangażowania walutowego Grupy Kapitałowej stanowią ekspozycje w CHF i dotyczą głównie kredytów mieszkaniowych udzielonych przez Bank.

Niewielki spadek udziału kredytów denominowanych w walutach obcych w I połowie 2009 roku wynika z niższej dynamiki sprzedaży walutowych kredytów mieszkaniowych, niż w walucie polskiej, co jest efektem zaostrzenia w IV kwartale 2008 roku polityki kredytowej PKO BP SA w zakresie kredytów udzielanych w walutach obcych.

Inne rodzaje koncentracji

Zgodnie z Rekomendacją S Komisji Nadzoru Bankowego Grupa Kapitałowa stosuje wewnętrzne limity dotyczące portfela kredytów przeznaczonych na finansowanie nieruchomości dla klientów indywidualnych. W I półroczu 2009 roku limity te nie zostały przekroczone.

Aktywa finansowe, wobec których stwierdzono utratę wartości metodą zindywidualizowaną według wartości bilansowe brutto

	30.06.2009	31.12.2008
Należności od banków	30 070	28 486
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 848 280	1 932 692
Sektor finansowy	45 286	42 735
kredyty gospodarcze	45 286	42 735
Sektor niefinansowy	4 796 785	1 880 418
kredyty konsumpcyjne	42 228	18 525
kredyty mieszkaniowe	1 240 744	311 097
kredyty gospodarcze	3 513 813	1 550 796
Sektor budżetowy	6 209	9 539
kredyty gospodarcze	6 209	9 539
Inwestycyjne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	42 210	23 862
emitowane przez podmioty finansowe	9	2 599
emitowane przez podmioty niefinansowe	31 243	21 263
emitowane przez instytucje rządowe i samorządowe	10 958	-
Razem	4 920 560	1 985 040

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty na skutek niekorzystnych zmian parametrów rynkowych takich jak stopa procentowa i kurs walutowy lub zmienności tych parametrów (*volatility*) oraz ryzyko utraty płynności.

Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest identyfikacja obszarów ryzyka stopy procentowej oraz kształtowanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej i zobowiązań pozabilansowych w sposób pozwalający na maksymalizację wartości aktywów netto oraz wyniku odsetkowego w ramach przyjętego profilu ryzyka stopy procentowej.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank w szczególności wykorzystuje miary wartości zagrożonej (VaR), testy warunków skrajnych oraz miary wrażliwości dochodu odsetkowego.

Do głównych narzędzi zarządzania ryzykiem stopy procentowej należą:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
- 2) limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej,
- 3) określenie dopuszczalnych transakcji na stopie procentowej.

W Banku zostały ustanowione limity i wartości progowe na ryzyko stopy procentowej obejmujące m. in. wrażliwość cenową, wrażliwość dochodu odsetkowego, limity strat oraz limity instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych. Limity te zostały wyznaczone z uwzględnieniem poszczególnych portfeli Banku.

Metody zarządzania ryzykiem stopy procentowej w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez spółki, dla których miary ryzyka stopy procentowej osiągają znaczącą wartość. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do spółek przez Bank.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej PKO BP SA na ryzyko stopy procentowej na koniec czerwca 2009 roku oraz na koniec 2008 roku składała się głównie z ekspozycji Banku. Ryzyko stopy procentowej dla walut PLN, EUR oraz CHF, generowane przez pozostałe spółki Grupy Kapitałowej nie wpływało w istotny sposób na ryzyko stopy procentowej całej Grupy Kapitałowej i tym samym nie zmieniało istotnie jej profilu ryzyka. Ryzyko stopy procentowej dla USD było w istotny sposób zmieniane przez ekspozycję Grupy Kapitałowej, w której największą rolę odgrywała ekspozycja KREDOBANK SA.

Ekspozycja Grupy Kapitałowej na ryzyko stopy procentowej kształtowała się w ramach przyjętych limitów.

VaR Banku oraz analiza *stress testowa* narażenia Grupy Kapitałowej na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2009	31.12.2008
VaR 10 - dniowy (tys. PLN)*	28 153	72 337
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 pb. (tys. PLN)	328 117	266 216**

* Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko stopy procentowej oraz specyfikę rynku, na którym działają, Grupa Kapitałowa nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Miarę VaR 10-dniowy dla stopy procentowej dla głównych walut stosuje KREDOBANK SA, której wartość na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 49 690 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2008 roku 17 788 tysięcy złotych.

** Dane sprowadzone do porównywalności.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 28 153 tysięcy złotych, co stanowiło ok. 0,23% funduszy własnych Banku. Na dzień 31 grudnia 2008 roku miara VaR dla Banku wyniosła 72 337 tysięcy złotych co stanowiło ok. 0,60 % funduszy własnych Banku¹. Ryzyko stopy procentowej zdeteminowane było głównie ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowań aktywów i zobowiązań oraz ryzykiem bazowym.

¹ Wielkość funduszy wyliczana zgodnie z przepisami dotyczącymi wyliczania współczynnika wypłacalności.

Ryzyko walutowe

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest identyfikacja obszarów ryzyka walutowego i podejmowanie działań mających na celu ograniczenie ryzyka walutowego do akceptowanych rozmiarów.

Do pomiaru ryzyka walutowego stosowany jest w Banku model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych.

Ryzyko walutowe Banku jest monitorowane i raportowane w cyklu dziennym. Pozycje walutowe, generowane w działalności podstawowej transferowane są do działalności spekulacyjnej Banku, gdzie są zarządzane w ramach limitów i wartości progowych na tę działalność.

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem walutowym są:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym,
- 2) limity i wartości progowe na ryzyko walutowe,
- 3) określenie dopuszczalnych transakcji walutowych oraz stosowanych w tych transakcjach kursów walutowych.

Wielkości, na które nałożone są limity i wartości progowe Banku to m. in.: pozycje walutowe, wartość zagrożona obliczana w horyzoncie 10-dniowym oraz strata dzienna na rynku walutowym.

Metody zarządzania ryzykiem walutowym w pozostałych Spółkach określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez Spółki. Przepisy te opracowywane są przez Spółki, dla których miary ryzyka walutowego osiągają znaczącą wartość, po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do Spółek przez Grupę Kapitałową.

VaR Banku oraz analiza *stress testowa* aktywów finansowych Grupy Kapitałowej narażonych na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut przedstawione są w poniższej tabeli:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2009	31.12.2008
VaR 10 - dniowy (tys. PLN)*	28 467***	11 297**
Zmiana kursów WAL/PLN o 15% (tys. PLN)	67 526***	13 222

* Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności pozostałych Spółek Grupy Kapitałowej generujących istotne ryzyko walutowe oraz specyfikę rynku, na którym działają, Bank nie wyznacza skonsolidowanej miary wrażliwości VaR. Spółki te wykorzystują własne miary ryzyka do zarządzania ryzykiem walutowym. Miarę VaR 10-dniowy stosuje KREDOBANK SA, której wartość na dzień 30 czerwca 2009 roku wyniosła 3 012 tysięcy złotych, a na dzień 31 grudnia 2008 roku 809 tysięcy złotych.

** Wartość VaR na dzień 31 grudnia 2008 roku wynikała głównie z pozycji w USD, która z kolei była wynikiem objęcia przez Bank akcji KREDOBANK SA., których rejestracja nastąpiła w dniu 31 grudnia 2008 roku.

*** Wysoka wartość stress-testu oraz VaR 10-d dla Banku wynika z wysokiej długiej pozycji walutowej w CHF (363 mln PLN) powstała wskutek uwzględnienia korekty dotyczącej zmiany krzywych używanych do wyceny transakcji CIRS.

Wielkość pozycji walutowych w Grupie Kapitałowej prezentuje poniższa tabela:

	30.06.2009	31.12.2008
	Pozycja walutowa	Pozycja walutowa
USD	93 146	(128 288)
GBP	(1 550)	(1 459)
CHF	365 340*	(14 865)
EUR	(28 035)	17 728
Pozostałe (Globalna Netto)	21 271	38 661

*Wysoka wartość pozycji walutowej Grupy Kapitałowej w CHF wynika z wysokiej długiej pozycji walutowej Banku w CHF (363 mln PLN) powstała wskutek uwzględnienia korekty dotyczącej zmiany krzywych używanych do wyceny transakcji CIRS.

Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest kształtowanie struktury sprawozdania sytuacji finansowej oraz zobowiązań pozabilansowych zapewniającej stałą płynność jednostki z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego.

Podstawą polityki Banku w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela płynnych papierów wartościowych oraz akumulacja stabilnej bazy depozytowej. W polityce zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

W Banku wykorzystywane są następujące miary ryzyka płynności:

- 1) kontraktowa i urealniona luka płynności,
- 2) rezerwa płynności,
- 3) badanie stabilności portfela depozytów i kredytów,
- 4) analizy szokowe.

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem płynności w Grupie Kapitałowej PKO BP SA są:

- 1) procedury dotyczące zarządzania ryzykiem płynności,
- 2) limity i wartości progowe ograniczające ryzyko płynności,
- 3) transakcje depozytowe, lokacyjne, pochodne, w tym walutowe transakcje strukturalne, oraz transakcje kupna i sprzedaży papierów wartościowych,
- 4) transakcje zapewniające długoterminowe finansowanie działalności kredytowej.

Dla zapewnienia właściwego poziomu płynności w Banku oraz w pozostałych Spółkach Grupy Kapitałowej PKO BP SA przyjęte zostały limity i wartości progowe na ryzyko płynności. Limity i wartości progowe zostały przyjęte zarówno na miary płynności krótkoterminowej, jak i na miary płynności średnio i długoterminowej.

Metody zarządzania ryzykiem płynności w pozostałych Spółkach Grupy Kapitałowej określają przepisy wewnętrzne, wprowadzane przez Spółki, dla których miary ryzyka płynności osiągają znaczącą wartość. Przepisy te opracowywane są po zasięgnięciu opinii Banku i z uwzględnieniem rekomendacji kierowanych do Spółek przez Bank.

Poniżej prezentowane luki płynności zawierają między innymi urealnienia pozycji bilansowych Banku dotyczące osadu depozytów podmiotów niefinansowych i ich wymagalności, osadu kredytów w rachunku bieżącym podmiotów niefinansowych i ich zapadalności oraz płynnych papierów wartościowych i ich terminu zapadalności.

	a'vista	0 - 1 miesiąc	1 - 3 miesiące	3 - 6 miesiące	6 - 12 miesiące	12 - 36 miesiące	36 - 60 miesiące	pow. 60 miesiące
								30.06.2009
Grupa Kapitałowa								
- urealniona luka okresowa	4 403 415	8 682 386	(3 954 398)	(2 908 825)	2 532 455	4 113 505	2 147 491	(15 016 029)
Grupa Kapitałowa								
- urealniona skumulowana luka okresowa	4 403 415	13 085 801	9 131 403	6 222 578	8 755 033	12 868 538	15 016 029	-
								31.12.2008
Grupa Kapitałowa								
- urealniona luka okresowa	4 610 491	5 668 033	(3 379 392)	(1 983 388)	2 146 647	3 864 988	2 630 081	(13 557 460)
Grupa Kapitałowa								
- urealniona skumulowana luka okresowa	4 610 491	10 278 524	6 899 132	4 915 744	7 062 391	10 927 379	13 557 460	-

We wszystkich przedziałach skumulowana² luka płynności Grupy Kapitałowej PKO BP SA wykazywała wartości dodatnie na dzień 30 czerwca 2009 oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku. Oznacza to nadwyżkę zapadających aktywów nad wymagalnymi zobowiązaniami.

Poniższa tabela przedstawia rezerwę płynności Banku na koniec czerwca 2009 roku oraz na koniec roku 2008:

Nazwa miary wrażliwości	30.06.2009	31.12.2008
Rezerwa płynności do 1 miesiąca* (mln PLN)	8 703	6 666

*Rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stają się wymagalne w danym horyzoncie czasowym. Ze względu na różnice w metodologii pomiaru ryzyka płynności w poszczególnych Spółkach Grupy Kapitałowej, Grupa Kapitałowa nie wyznacza rezerwy płynności w ujęciu skonsolidowanym.

Na dzień 30 czerwca 2009 roku poziom osadu depozytów podmiotów niefinansowych stanowił ok. 94% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku przez klientów niefinansowych Banku, co oznacza brak zmian w porównaniu do końca 2008 roku.

Ryzyko operacyjne i braku zgodności

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej przez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji PKO BP SA na zdarzenia od niego niezależne.

W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym PKO BP SA wprowadził zasady i procedury identyfikacji, oceny, monitorowania, raportowania i ograniczania ryzyka operacyjnego. Ponadto, funkcjonuje sformalizowany tryb gromadzenia i raportowania informacji o zdarzeniach operacyjnych i ich skutkach finansowych. Skutki materializacji zdarzeń operacyjnych w PKO BP SA są nieistotne.

W PKO BP SA opracowywane są raporty dotyczące ryzyka operacyjnego w trybie kwartalnym. Raporty zawierają informacje o profilu ryzyka operacyjnego PKO BP SA, wynikającego z procesu identyfikacji i oceny zagrożeń, informacje o wynikach pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego oraz o zdarzeniach operacyjnych i ich skutkach finansowych.

Od stycznia 2009 roku wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego w PKO BP SA oblicza się przy zastosowaniu tzw. metody standardowej. Dla spółek Grupy Kapitałowej PKO BP SA wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyliczany jest metoda podstawowego wskaźnika.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych, bądź utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niezastosowania się Banku, pracowników Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest utrwalanie wizerunku Grupy Kapitałowej PKO BP SA jako podmiotów działających zgodnie z prawem, przyjętymi standardami postępowania, godnych zaufania, uczciwych i rzetelnych, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania.

² Urealniona luka płynności Grupy Kapitałowej PKO BP SA została wyznaczona jako suma urealnionej luki płynności PKO BP SA i kontraktowych luk płynności pozostałych Spółek z Grupy Kapitałowej PKO BP SA.

Adekwatność kapitałowa

Adekwatność kapitałowa jest stanem, w którym wysokość posiadanej przez Grupę Kapitałową PKO BP SA bazy kapitałowej jest wystarczająca do spełnienia wymagań regulacyjnych w zakresie wymogów kapitałowych (tzw. filar I) oraz kapitału wewnętrznego (tzw. filar II). Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie, w sposób ciągły, kapitału na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Grupy Kapitałowej.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową Grupy Kapitałowej obejmuje:

- 1) identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka,
- 2) szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego,
- 3) monitorowanie, raportowanie, prognozowanie i limitowanie adekwatności kapitałowej,
- 4) dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego na obszary biznesowe, segmenty klienta oraz spółki Grupy Kapitałowej dla celów analiz rentowności,
- 5) wykorzystywanie narzędzi wpływających na poziom adekwatności kapitałowej (w tym: narzędzi wpływających na poziom funduszy własnych, skalę pomniejszych funduszy własnych oraz wysokość portfela kredytowego).

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są:

- współczynnik wypłacalności, którego minimalny poziom, zgodnie z ustawą – Prawo bankowe, wynosi 8%,
- relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego, której dopuszczalny minimalny poziom, zgodnie z ustawą – Prawo bankowe, wynosi 1,0.

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy Kapitałowej w I połowie 2009 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej ustawowych limitów.

Fundusze własne

Fundusze własne składają się z funduszy podstawowych, funduszy uzupełniających i kapitału krótkoterminowego.

W pierwszej połowie 2009 roku fundusze własne Grupy Kapitałowej wzrosły o 156 290 tysięcy złotych, głównie wskutek wzrostu wartości niepodzielonego wyniku z lat ubiegłych.

Informacja o strukturze funduszy własnych Grupy Kapitałowej została zawarta w poniższej tabeli:

FUNDUSZE WŁASNE GRUPY KAPITAŁOWEJ	30.06.2009	31.12.2008
Fundusze podstawowe (Tier 1)	11 463 335	11 265 718
Kapitał zakładowy	1 000 000	1 000 000
Kapitał zapasowy	7 318 557	7 274 717
Kapitał rezerwowy	3 405 087	1 523 827
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 070 000	1 070 000
Wynik bieżącego okresu w części zweryfikowanej przez biegłego rewidenta po pomniejszeniu o przewidywane obciążenia	-	1 824 745
Wynik z lat ubiegłych	248 806	53 232
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży	(26 673)	(43 346)
Wartości niematerialne	(1 428 826)	(1 352 778)
w tym wartość firmy jednostek podporządkowanych	(164 720)	(164 720)
Zaangażowania kapitałowe	(90 728)	(73 482)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(56 013)	(57 413)
Kapitały mniejszości	23 125	46 216
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	1 510 702	1 528 517
Zobowiązania podporządkowane zaliczone do funduszy uzupełniających	1 600 700	1 600 700
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży (w wysokości 60% wartości przed opodatkowaniem)	730	1 298
Zaangażowania kapitałowe	(90 728)	(73 481)
Kapitał krótkoterminowy (Tier 3)	67 536	91 048
RAZEM FUNDUSZE WŁASNE	13 041 573	12 885 283

Wymogi kapitałowe (Filar I)

Począwszy od stycznia 2009 roku Grupa Kapitałowa wylicza wymogi kapitałowe zgodnie z Uchwałą nr 380/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku (Bazylea II): z tytułu ryzyka kredytowego – metodą standardową, z tytułu ryzyka operacyjnego dla Banku metodą standardową, a dla spółek Grupy Kapitałowej – metodą wskaźnika podstawowego, z tytułu ryzyka rynkowego – metodami podstawowymi.

Skala działalności handlowej Banku i Grupy Kapitałowej jest znacząca, w związku z czym łączny wymóg kapitałowy składa się z sumy wymogów kapitałowych na:

- 1) ryzyko kredytowe – w tym ryzyko kredytowe instrumentów z księgi bankowej oraz ryzyko kredytowe kontrahenta,
- 2) ryzyko rynkowe – w tym ryzyko walutowe, cen towarów, cen kapitałowych papierów wartościowych, szczególne cen instrumentów dłużnych oraz ryzyko ogólne stóp procentowych,
- 3) ryzyko operacyjne,
- 4) inne rodzaje wymogów kapitałowych z tytułu:
 - ryzyka rozliczenia i dostawy,
 - przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań,
 - przekroczenia progu koncentracji kapitałowej.

Do wzrostu wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego przyczynił się wzrost w I półroczu 2009 roku portfela kredytowego o ok. 7%.

Poniższe tabele prezentują narażenie Grupy Kapitałowej z tytułu ryzyka kredytowego oraz poszczególnych typów ryzyka rynkowego.

Wymogi kapitałowe	30.06.2009	31.12.2008
Ryzyko kredytowe	8 112 794	7 676 474
kredytowe (księga bankowa)	7 991 276	7 514 510
kredytowe kontrahenta (księga handlowa)	121 518	161 964
Ryzyko rynkowe	243 097	202 677
walutowe	36 460	-
cen kapitałowych papierów wartościowych	287	1 069
szczególne cen instrumentów dłużnych	177 998	167 505
ogólne stóp procentowych	28 352	34 103
Ryzyko operacyjne	954 327	1 247 584
Inne rodzaje ryzyka*	-	-
Łączny wymóg kapitałowy	9 310 218	9 126 735
Współczynnik wypłacalności	11,21	11,29

* Obejmuje wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rozliczenia oraz dostawy, przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań oraz prognozy koncentracji kapitałowej.

Grupa Kapitałowa wylicza wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego stosując następujące formuły:

- w zakresie ekspozycji bilansowych - iloczyn wartości bilansowej, wagi ryzyka przypisanej ekspozycji zgodnie z metodą standardową wyliczenia wymogu z tytułu ryzyka kredytowego oraz 8% (przy uwzględnieniu uznawalnych zabezpieczeń),
- w zakresie udzielonych zobowiązań pozabilansowych - iloczyn wartości nominalnej zobowiązania, wagi ryzyka produktu, wagi ryzyka przypisanej ekspozycji zgodnie z metodą standardową wyliczenia wymogu z tytułu ryzyka kredytowego oraz 8% (przy uwzględnieniu uznawalnych zabezpieczeń),
- w zakresie transakcji pozabilansowych (instrumentów pochodnych) - iloczyn wagi ryzyka przypisanej ekspozycji zgodnie z metodą standardową wyliczenia wymogu z tytułu ryzyka kredytowego, ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowych oraz 8% (wartość ekwiwalentu bilansowego wyliczana jest zgodnie z metodą wyceny rynkowej).

Kapitał wewnętrzny (Filar II)

Z początkiem 2009 roku kapitał wewnętrzny wyznaczany jest zgodnie z uchwałą nr 383/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego (Dz. Urz. KNF z 2008 roku Nr 8, poz. 37).

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka.

Kapitał wewnętrzny w Grupie Kapitałowej PKO BP SA jest obliczany na pokrycie każdego z istotnych rodzajów ryzyka:

- 1) ryzyka kredytowe w zakresie ryzyka niewypłacalności,
- 2) ryzyka rynkowego (ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko płynności),
- 3) ryzyka operacyjnego,
- 4) ryzyka biznesowego (w tym ryzyko strategiczne i reputacji).

Łączny kapitał wewnętrzny każdej spółki Grupy Kapitałowej stanowi sumę wysokości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych dla danej spółki rodzajów ryzyka.

Łączny kapitał wewnętrzny Grupy Kapitałowej stanowi sumę łącznego kapitału wewnętrznego Banku oraz wszystkich spółek Grupy Kapitałowej.

Przyjmowany do kalkulacji kapitału wewnętrznego współczynnik korelacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz poszczególnymi spółkami Grupy Kapitałowej wynosi 1.

Bank cyklicznie monitoruje istotność poszczególnych rodzajów ryzyka odnoszących się do działalności Banku i pozostałych spółek zależnych Grupy Kapitałowej.

Ujawnienia (Filar III)

Zgodnie z § 6 uchwały nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA, będąca jednostką dominującą w rozumieniu § 3 tej uchwały, ogłasza w cyklu rocznym informacje dotyczące adekwatności kapitałowej w odrębnym dokumencie, publikowanym nie później niż w terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

Szczegółowe informacje o zakresie ujawnianych informacji w zakresie adekwatności kapitałowej, sposobie ich weryfikacji oraz publikacji zawierają Zasady polityki informacyjnej PKO BP SA w zakresie adekwatności kapitałowej udostępnione na stronie internetowej Banku (www.pkobp.pl).

34. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 7 lipca 2009 roku Rada Nadzorcza PKO BP SA podjęła uchwały odwołujące:

- Pana Jerzego Pruskiego z funkcji Prezesa Zarządu Banku z dniem 7 lipca 2009 roku,
- Pana Tomasza Mironczuka z funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem 7 lipca 2009 roku.

Rada Nadzorcza PKO BP SA powierzyła Panu Wojciechowi Papierakowi, Wiceprezesowi Zarządu Banku, pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu PKO BP SA z dniem 7 lipca 2009 roku do czasu wyboru Prezesa Zarządu Banku.

W dniu 10 lipca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o. o łączną kwotę 6 milionów złotych. Wszystkie udziały w podwyższonym kapitale zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.

W dniu 28 lipca 2009 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym została zarejestrowana zmiana nazwy spółki PKO Inwestycje Sp. z o.o. na PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.

Zarząd PKO BP SA zwołał Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 31 sierpnia 2009 roku. Przedmiotem obrad Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia będzie między innymi podjęcie uchwał dotyczących zmian w składzie Rady Nadzorczej Banku oraz zmiany uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku, w zakresie zmiany daty prawa poboru. Uchwała Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 30 czerwca 2009 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku dotyczyła podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę nie wyższą niż 300 milionów złotych poprzez emisję nie więcej niż 300 milionów akcji zwykłych na okaziciela serii D, o wartości nominalnej 1 złoty każda („Akcje Serii D”). Akcje Serii D będą uczestniczyć w dywidendzie począwszy od dnia 1 stycznia 2009 roku. Akcje Serii D mogą być opłacone wyłącznie wkładami pieniężnymi. Emisja Akcji Serii D nastąpi w formie subskrypcji zamkniętej w rozumieniu art. 431 § 2 pkt 2 KSH przeprowadzanej w drodze oferty publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Akcjonariuszom Banku posiadającym akcje Banku na koniec dnia prawa poboru będzie przysługiwało prawo poboru Akcji Serii D, przy czym za każdą jedną akcję Banku posiadaną na koniec dnia prawa poboru, akcjonariuszowi przysługuje jedno prawo poboru.

Dzień prawa poboru został ustalony na 29 października 2009 roku. Termin, w którym będzie możliwe wykonanie prawa poboru Akcji Serii D, zostanie określony w prospekcie emisyjnym Banku sporządzonym zgodnie z właściwymi przepisami prawa w związku z ofertą publiczną oraz ubieganiem się o dopuszczenie i wprowadzenie praw poboru Akcji Serii D, praw do Akcji Serii D oraz Akcji Serii D do obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA. Zarząd Banku został upoważniony do określenia ostatecznej sumy, o jaką ma być podwyższony kapitał zakładowy Banku, do podjęcia wszelkich czynności związanych z podwyższeniem kapitału zakładowego oraz do określenia szczegółowych warunków subskrypcji i przydziału Akcji Serii D.

W dniu 21 sierpnia 2009 roku Jacek Gdański, Członek Rady Nadzorczej PKO BP SA, złożył rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej PKO BP SA z dniem 21 sierpnia 2009 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu Banku

21.08.2009	Wojciech Papierak	Wiceprezes Zarządu p.o. Prezesa Zarządu Banku	 (podpis)
21.08.2009	Bartosz Drabikowski	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)
21.08.2009	Krzysztof Dresler	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)
21.08.2009	Jarosław Myjak	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)
21.08.2009	Mariusz Zarzycki	Wiceprezes Zarządu Banku	 (podpis)

Podpis osoby, której powierzono
prowadzenie ksiąg rachunkowych

21.08.2009

Danuta Szymańska

Dyrektor Banku
(podpis)